

בעלי הנפש

סימן א

ציוני הלכה
ה"ג. מובנת הכוונה. ע"פ י.
הצעת המטה. ע"פ י.
הצעת י"ד. פני וזולתי. ע"פ
ע"פ י.

גורת הרגל, מאין לנו לאסור^א. אלא שיש לסמוך את דבריהם ממה שאמרו
בחיצונה (שם י"ט) כיוצא בו לא יאכל זב פרוש עם זב עם הארץ שמה יאכילנו
דברים טמאים ואמרינן דברים טמאים ס"ד אלא אימא דברים שאינן מתוקנין.
והתם ודאי על שלחן אחד נמי אסור דומיא דעוף וגבינה דאיכא למגזר ביה
עלייה אטו אכילה, וקאמר כיוצא בו, אלמא אכילת זב וזבה נמי על שלחן אחד
אסור כי האיד. מיהו אתחזי לן שאם הפרישה מפה אחרת לעצמה אעפ"י
שהיתה אוכלת על השלחן מותר, דהא איכא הכירא להרחקה. והכי נהוג עלמא
נמי לכשר וגבינה.

אמר ר' יצחק בר' חנינא אמר רב הונא כל מלאכות שהאשה עושה לבעלה
נדה עושה לבעלה חוץ ממוזגת הכוס והצעת המטה והרחצת פניו וידיו ורגליו
מוזגת הכוס, רביתו דשמואל מחלפא מידא רימינא לירא
דשמאלא, משום הכירא. אביי מנחא ליה אבי סדיא. הצעת המטה, לא
אמרינן אלא בפניו אבל שלא בפניו לית לן בה.

כתב ר"ח ז"ל דכל הני מילי בימי ליבונתיהו אבל בימי נדותן אסור. וכולהו
רבוותא לא איפלגי בהא מילתא מירי. ושמה הכריח אותו מה שראה בתורת
כהנים בסדר ויקרא בפרשת או נפש כי תגע. טומאתו. לרבות זבים וזבות נדות
ויולדות. אין לי אלא ימי חומרן, ימי קולן מנין, ת"ל לכל טומאתו. ומשמע ליה
מהכא דאיכא ימי קולא בימי זיבה. ומאי נינהו ימי ליבון. אלמא דמקילינן בהו
טפי מימי הראיה. ולא מילתא היא, דאם כן גבי זב ונדה ויולדת מאי ימי קולא
משכחת בהו. אלא הקולא השוה בכלן הם הימים שאינן רואין דם. וימי
החומרא הם הימים הרואים דם מפני שהם טמאים וטומאה יוצאה מגופם. אבל
לענין אחר אין ביניהם שום הפרש. ולפי דעתי חומרא דאתי לידי קולא היא
דקא מיקל בימי לבון טפי מיומי נדה ואתי לזולולי בהו טפי, ואין ראוי לעשות
כן.

תניא בנדרים פרק שני (ט) אל תרבה שיחה עם האשה שסופך בא לידי
גיאוף. ר' אחא בר' יאשיה אומר כל הצופה בנשים סוף בא לידי עכירה, וכל
המסתכל בעקבה של אשה הויין לו בנים שאינן מהוגנין. אמר רב יוסף ובאשתו
נדה. אמר רבי שמעון בן לקיש, עקבה דקתני, מקום הטנופת שהוא מכון כנגד
העקב. יש מפרשים דהא דריש לקיש אדרב יוסף אתמר ולקולא קאמר,
דאפילו באשתו נדה לא מיענש בבנים שאין מהוגנין אלא במקום הטנופת. וי"מ

שינויי מהדורות

1. "שמה וכו'... ע"פ הפ"ק" ליתא במהדורות הלאשנות (ד).

למש תדרשנו

א. מאין לנו לאסור. כן היא דעת ההשלמה ודבריו מובאים בס'
המאורות והצאת הר' בלוי, ניו יורק, וכן הוצאת מכת"ס ההשלמה
בגרות למאירי ס' שבת (ג), ועי"ש שדוהה ההשלמה את הס'ך
שמשיך ומכיר רבנו.

שער הפרישה

סימן א

ציוני הלכה
ה"ה. אסור להסתכל בעקב
אשתו. ע"פ י.
אסור להסתכל במקום
הטנופת א"ל. פ"ד ס' י.
ה"ו. נאמנת לומר זכר ס' קפ"ד
ס' י.
פ"ד קפ"ד ס' ג.
ה"ו. פ"ד קפ"ד ס' ג.

דהא דריש לקיש מלתא באפי נפשה היא, ולפרושי למילתא נמי אתא, ומילתא
דרב יוסף לחוד ודריש לקיש לחוד, דהא רב יוסף בעקבה ממש ובאשתו נדה
כדאמרינן בהרי"א, והא דריש לקיש אפילו באשתו שאינה נדה ומאי עקבה מקום
הטנופת, ורב יוסף וריש לקיש לא פליגי בעיקרא דמילתא אלא בפרושא
דברייתא, דמר מוקים לה בעקבה ממש כפשוטה ובאשתו נדה, ומר מוקים לה
באשה סתם בין נדה בין שאינה נדה כפשוטה, ומאי עקבה מקום הטנופת. ואנן
לית לן לאכרועי בהא מילתא דמעשה שמים הוא. מיהו מידי איסורא לא נפיק
ונקטינן כתרומיהו לחומרא דאסור להסתכל בעקב אשתו נדה. ומן העקב
נלמוד לכל מקום המכוסה שבה שמא יבוא לידי הרגל. ואסור להסתכל בה
במקום הטנופת אע"פ שאינה נדה. ועוד דאיכא למימר נמי דלא פליגי אלא מר
מוקים לה הכי ומר מוקים לה הכי ותרומיהו סבירא להו כהרד"ק ועוד תניא
בעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו, יראתו על פניכם זו בושה,
לבלתי תחטאו מלמד שהבושה מביאה לידי יראת חטא, מכאן אמרו סימן יפה
הוא לאדם שהוא כיישן, אחרים אומרים כל המתכייש לא במהרה הוא חוטא.
ומיהא שמעינן דאסור להסתכל במקום הטנופת כלל, שכל המסתכל במקום
הטנופת אין לו בושת פנים. ועוד דקא מגרה יצר הרע בנפשיה כמו שאנו
עתידים לפרש בשער הקדושה בע"ה.

כתב רב אחא ז"ל (פ"ד ס' י) ואשה שקבעה לה זמן לראייתה נאמנת לומר
לא ראייתי, דאמר (פ"ד ס' י) רב חנינא בר כהנא אמר שמואל מנין לנדה שסופרת
לעצמה שנאמר וספרה לה לדעתה. מיהו היכא דהוחזקה נדה בשכנותיה
כגון דלבשה מנא דהות לבשה בימי נדתה, ואמרה לבעלה טהורה אני, אינה
נאמנת דאמר רב יהודה (פ"ד ס' י) הוחזקה נדה בשכנותיה לוקה עליה משום נדה,
אלמא כוראי משוינן ליה. ותנן נמי בכתובות בפרק המדיר (פ"ד ס' י) ומשמשתו נדה.
ואקשנן אי דידע ניפרוש, אי דלא ידע נסמוך עילוה, ואוקימנא כדרב יהודה
רכי האי גוונא לא מיבעי ליה למסמך עילוה, אלמא לא מהימנא.

והיכא דאמרה טמאה אני וטהרה נאמרה טהורה אני, לא מהימנא דהא
שויתא לנפשה חתיכה דאיסורא. אבל אם נתנה אמתלא לדבריה נאמנת (פ"ד ס' י).
היכי דמי אמתלא, כי ההוא מעשה דשמואל דאמרה ליה טמאה אני והדר אמרה
ליה טהורה אני, ואמר לה שמואל אתמול טמאה ועכשיו טהורה, אמרה ליה לא
הות בחילי ההיא שעתא, ובעא מיניה שמואל מרב ואמר ליה נאמנת, והכי
איתא בירושלמי (פ"ד ס' י).

למש תדרשנו

ב. בעקבה ממש. ע' ס"ד (ס' קפ"ד ס' י) דכ' דנעלמו מעיני
הכ"י והכ"ח הפרישה דברי רבנו הכהן ולכן תמחו על ה"שכ"א. ע"ש.
ג. ונקטינן כתרומיהו לחומרא. ע' ס"ד (קפ"ד ס' י) שלומד
מדברי רבנו הנ"ל ק' בפסיקה דבינים אלו ז"ל הני דפליגי רבוותא

נכון להחמיר.
*1. כדאי משוינן לה. ע' תה"ב (ח) דמבאר יותר, וגם מרייך
הרשב"א מהסוגיא שם וא דלא נאמנת באמתלא.

מעליה: (יד) בעלת חטטין כו'. מוצר צמת יוסף (פה). ד"ה ומ"ש (ור"י) צמט המרדכי (שנעוה ס' משמח) והר"ש (ה' מקואות ס' כה) דריבאל דכוסילתא דהיינו דרכן של (מקויו) נמכות של הקזת] דם להעלות גליד הוה דיו כגליד שעל המכה אחר שלשה ימים אצל מוך שלשה ימים אין מוצן כלל. להוציא רש"ל הג"ה אחת ח"ל וגר"ט לגבי טבילה צריכה להסיר אף על פי שכוזב לה הרבה ואשמו של מהר"ק ר' יהודה צריכה לעמוד לפניו ערומה שהיה רואה שלא היה גרד עליה שלא היה מאמין לה שהיתה מסירה שהיתה נערה והיה כוזב לה וכן עשה הש"ך מקויו לאשמו עכ"ל: (סעיף יא) (טו) ואם אינו נראה כו'. בטור (פה): סיים ואם עלה עליו קרום של צמר בכל ענין אינו מוצן פירוש אפילו אם נראה מחמת הקרום: (סעיף יב) (טז) מלמולין שעל הבשר. פירוש כשארדם לש עיסה ומשפף ידיו זו בזו נופל מהן כמו חוטין ואם נופלין על צמרו חוטין:

כד יצא הריר מתוכה (טו) כל (ו) תוך שלשה ימים לח הוא ואינו חוצץ לאחר מכאן יבש הוא וחוצץ כה לפיכך אשה (יד) (ח) בעלת חטטין (כד) צריכה לחוף במים עד שיתרככו: כו ג רטיה שעל המכה הוצצת: כז חץ או קוץ התחוב בבשר אם נראה מבחוץ חוצץ (טו) (טז) ואם אינו נראה (יז) אינו חוצץ: כח לכלוכי צואה שעל הבשר מחמת זיעה אינם חוצצין (כו) כט נגלד כגליד חוצץ: (טז) (יח) (טז) ל מלמולין שעל הבשר חוצצין:

באר הגולה כד שם משנה ד' ופירוש הר"ש בפרק י' דנהיה מהא דמי כד חמא הני ריבאל דכוסילתא עד ג' יומי וכו': כה הר"ש ס': כז שם משנה: כח משנה ס' בסוף מקואות ופירוש הר"ש ס' כיון שנראה ממנון אי אפשר שלא היה מקלמו על הנשר: כט שם משנה ד' פרק ע"י: לו שם משנה ג': ל שם ופירוש מלמולין כשידי מלכלכות ומשפף זו זו ועשין כמין גרגרין של שעורין:

גליון טהרש"א ג רטיה שעל המכה הוצצת. עיין מגן אברהם סימן קס"ב ס"ק י"ח וסודרי טהרה כ"א ס"ק כ"ד ובספר חכמת אדם כלל קי"ט ס"ז ועיין תשובת זכרון יוסף חלק י"ד סימן י' ר"ה ולענין:

מפתח פדרי טהרה (כג) ריש סקכ"ג: (כד) סקכ"ג ד"ה ג: (כה) סקכ"ו ד"ה ו"ח: (כו) סקכ"ז:

הגהות והערות ט' גרב מין שחין, עיין בכורות דף מא ע"א, וברש"י ויקרא כא כ: ט"ז עיין פסחים דף ד ע"א, נדה דף לג ע"א: י' בסהרש"ל ציין מקור להגהה זו "דהר"ח", נראה דהכוונה לדרשות מהר"ח אור זרוע שם איתא כל זה, ושם הגיטא מהר"ח ולא מהר"ק, ובלקט יושר (לחלמיר) של בעל תרומת הדשן הביא מליקוטי מהר"י אברניק ששמע בשם רבינו חיים אור זרוע דבעצמו בדק אשתו שלא רצה להאמין לה על ככה: י"א צ"ל לקולא. שיווי טהרה ס"ק כה. כי לפי צד חומרא שכביי אף משוקע חוצץ אם נראה וכמו שהקשה הגרעק"א עיי"ש. (אמנם אפשר שלא נתכוין הש"ך לספק זה, אלא דהביי אחר שכתב שהחוטפתא מיירי בנראה הוכיח מזה דנראה אינו ר"ל בולט

וכן אם הקיזה דם תוך שלשה ימים אינו מוצן ואילך מוצן כל זמן שהגלד עליו עד שימרח כהוגן כדאיתא בש"ס (סו). על פי פירוש רש"י ושאר פוסקים: (סעיף יא) (טז) ואם אינו נראה כו'. צמת יוסף (פה): ד"ה ומ"ש (ואם) נסתפק בפירוש אינו נראה (ד) ונראה י"א לחומרא דהיינו כל שהוא שזה לצמר קרי נראה וכשהוא משוקע הוא אינו נראה ומשמע כל שהוא משוקע שאינו שזה לצמר אף על פי שנראה העץ מונח בצמר הפנימי שחשוב זו אינו נראה מיקרי כיון שאינו נראה צמיה לצמר וכן כתב העטרת והב: י"ז אינו חוצץ. ואם יש עליו קרום של צמר בכל ענין אינו מוצן עד כאן לשון הטור (פה): (פירוש) אפילו נראה מבחוץ מחמת העור. ונראה לי דפירוש י"ב התוספתא (מקואות פ"ח ה"ד) צמרה וכמו שפירשו הספר התרומה (פ"י קה) וסמ"ג (לאזין ק"א גע). והמרדכי (שטעות סו"ס משמו), וגם הרמב"ם (מקואות פ"ב ה"ח) והר"ש (ה').

מקואות ס' כו) ורבינו ירוחם (נכ"ו ס"ה רכה). נראה לי שפירשו כנראה בן מתכת לשל עץ ה) וקשה דאם כן כרבי נמי לא איתא דהא רבי מודה דבשל עץ מוצן ומתניתין לא מפלגה בין של עץ או מתכת (וכן לעיל (פה) ד"ה ומ"ש) כמזבזי דאי אפשר לפרש התוספתא שאינו נראה מבחוץ דאם כן קמה לה מתניתין כיחידה דהא לא מפלגה בין של מתכות לשל עץ והיינו כרבי דנבולו לא חיץ כשאינו נראה מבחוץ עכ"ל והוא גם כן אינו נכון דהא לרבי נמין בשל עץ (נמי) חיץ ואם כן כרבי נמי לא איתא) ועוד דאם כן הוה לכו להרמב"ם והר"ש ורבינו ירוחם לאפלוגי צמיה ולכתוב דבשל עץ אפילו אינו נראה מוצן אלא ודאי צמיה לכו דמתניתין איתא כחכמים ותוספתא מיירי צמיה הלכך אין חילוק בין של עץ או מתכות אלא דננראה אפילו של מתכות מוצן דתוספתא ונאילו נראה אפילו של עץ אינו מוצן וכמתניתין דלא מפלגה צמיה ולזה לא הזכירו הפוסקים חילוק בין עץ או מתכת אלא בין נראה או אינו נראה. ומה שלא כתבו הרמב"ם והר"ש ורבינו ירוחם דנקרם עליה צמר מותר משום דפשוט הוא דתוספתא לא הוצרכה לומר כן אלא משום דמיירי צמיה ולא אשמועינן דאינו נראה מוצן אצל י"ד) אם אינו נראה מבחוץ אינו חוצץ פשיטא דכל שכן קרם עליה אינו מוצן (וגם צמ"י גופיה מוכח דקרם עדיף מאינו נראה כה) דהא פירש התוספתא מיירי צמיה נראה אם כן צמיה לכו לחכמים דמוצן ואפילו הכי קמי נסיפא דנקרם דברי הכל אינו מוצן) (או אפשר שהם מפרשים ואם אינו נראה דמתניתין דהיינו שקרם עליה צמר) וכל זה הוא דלא כצ"י ואדרבה לצי"ק קשה למה לא הזכירו קרם לאשמועינן דאפילו בעץ דמוצן לרבי אינו מוצן בקרם וכדאיתא בתוספתא וכל זה נראה לי צדור. שוב מלאמי צדרי משה (אות ה') שכתב שדברי הצי"ק מנוגמים בזה דאם כן הו"ל להר"ש וסייעתו לחלק בין של מתכת או עץ ע"כ: (סעיף יג) (יח) מלמולין כו'. פירוש כשארדם מגבל טיט או לש עיסה ומשפף ידיו זו זו נופל מהן כמו חוטין ואם נופלים על צמרו חוטין. טור (פו):

הידושי רע"ק ונראה לחומרא. אינו מוצן דהא הצי"ק מסתפק אם נראה היינו שנראה משוקע או דנראה היינו שזה לצמר וא"כ אם ניול לחומרא גם משוקע מוצן: ה) וקשה דא"כ כרבי נמי לא איתא. כנר כתבתי בגליון הצי"ק יג) דהצי"ק סבירא ליה די"ל דהאי דקתני בתוספתא צמיה דברים אמורים בשל מתכות זהו דברי רבנן דאמרי מוצן דדוקא צמיה הוא דאינו מוצן ורבי סבירא ליה דאף בעץ אינו מוצן או דקאי על רבי דמתקן בין עץ למתכות ומכמים סבירא ליה צל ענין (אינו) מוצן ומה דברי הצי"ק עולים יפה וכן מלאמי צמיה רע"ק:

באר היטב הוי אינו נראה ומשמע אם הוא משוקע אף על פי שנראה העץ מונח בבשר הפנימי שחשוב בו אינו נראה מיקרי כיון שאינו בשוה לבשר וכן כתב הלבוש עכ"ל: (טז) מלמולין. פירוש כשארדם מגבל טיט או לש עיסה ומשפף ידיו זו בזו נופל מהן כמו חוטין אם נופלים על בשרה חוצצין. טור:

פתי תשובה שכתבתי לעיל סימן פ"א סק"ו: (ח) בעלת חטטין. עיין ט"ו ס"ק י"ד שצמיה מעשה דאשמו של מהר"ק הינה צריכה לעמוד לפניו ערומה כו' ואף דאסור להסתכל במקומות המכוסים שנה כדלעיל סימן קצ"ה סעיף ו' כנר תירץ על זה צמחונת נודע ביהודה מיינאל חלק יורה דעה סימן קצ"ב ועיין שם בהגה"ה מן המחבר שכתב

לחץ דא"כ מאי טעמא דמאן דאמר בתוספתא דאינו חוצץ, ואח"כ בסוף הדיבור שם כתב אבל הרמב"ם וכו' ולפי דעתם נראה דתוספתא בשאינו נראה מבחוץ איירי. ע"כ, אפשר דנתכוין לומר דלפי זה אולא ההוכחה דלעיל ושוב אפשר לפרש דנראה ר"ל שבוטל לחץ, ולספק זה אי נראה היינו בולט או לא נתכוין הש"ך כמה שכתב שהביי נסתפק וכו': י"ב כן הוא בדפוס, וכעין זה מגיה באמרי בינה (בביאורו ובהגהותיו) שפירש, ולאפקי גירסת ס"א כפירוש, (וגירסת האמרי בינה בביאורו "התוספתא היא ט"ס וצ"ל "התוספתא" כמו בהגהותיו, וכן חוקן במהדורתנו גם בביאורו). ועיין במחצית השקל ביאור דברי הש"ך: יג) דהבי"ט סבירא ליה דיש לפרש התוספתא כבי' אופנים או דהאי דקתני וכו' (ונוקים התוספתא באינו נראה) או דקאי על רבי וכו' (ונוקים התוספתא בנראה) כ"ה תוכן כוונתו, ועיין באורך בשו"י טהרה (להסד"ס) ס"ק כו בשם מהרש"ק (והוא מהר"ר שמואל קיינובר, בחפארת שמואל על הטור): יד) אב"ל הם שכתבו אם וכו', כן צ"ל. לבושי שרד (על הש"ך):

הוקצע כלל ושמה הוסת החדש לא צימני זיבה ונדה היא ושפיר הוקצע. וזוהי אמת קנני למילין כי אני עמוס חלואות וגם ע"פ רוב ראשי כבד עלי וכחי חלוש מאוד ולכן אני מקצר כל האפשר לקצר. והיה זה שלום. דברי הד"ש.

סימן קכב

→ אם יוכל הבעל לעמוד על אשתו בשעת טבילתה ולסייע לה במקום שאין אחר

תשובה שלום לכבוד אהובי האלוף התורני הרבני המופלא מוה' יוזל גר"ר מו"צ דק"ק ש"ה י"ץ.

מכתבו קבלתי. וע"ד אשר נשאל באיש ואשה הדריס בכפר בין הנכרים ואין שם יהודי או יהודית וזלם הזוג הנ"ל לבדם ואפילו משרתת אין להם. ונשאל מעלתו מהם כשהאשה טובלת אם בעלה יכול לעמוד עליה ולראות שחטובל כדי שיהיה כולה מחת המים וגם אם יוכל בעלה לעזור לה לחמוך בידיו לדחפה חת המים ע"י שדיח ידיו מחלה צמי מקוה משום חלינה רק שהספק הוא משום הסתכלות באשתו נדה ערומה ומשום נגיעתו בה. ומעלתו הורה להיחר מטעם כיון שהוא עוסק בעסקי הטבילה א"כ הוא עצמו מחזר לטהרה מנדחה ולא יכשל בה. והנה בדבר ההסתכלות במקוומות המכוסים שבה לית דין לך שש שיפה הורה שמוחר לזוך טבילה שהרי שני גדולי הדור מהר"ק והשר מקוצי הצריכו נשומיהם לעמוד לפנייהם ערומות לראות אם אין בהם גרב וכמ"ש הט"ז בסיומן קל"ח ס"ק י"ד וכמו שהביא מעלתו בעצמו דברי הט"ז וא"כ מי יפקפק ע"ז ומעשה רב.

→ ואמנם הנגיעה באשתו בעת הטבילה צריכה עיונא. דהנה לדעת הב"י בסיומן קל"ה שאם בעלה רופא ואין רופא זולתו ויש כאן סכנה אפ"ה לדעת הרמב"ם דנגיעה היא דאורייתא יש כאן אבזרא דג"ע ואסור אפילו במקום סכנה. א"כ סובר הב"י לדעת הרמב"ם הנגיעה מלד ענמה הוא איסור דאורייתא א"כ אין חילוק בין הוא לזוך טבילה או לא שהרי אין טעם הנגיעה משום שמה יבוא עליה אלא הנגיעה מלד ענמה קרינה מקרי והיא בכלל לא תקרבו וא"כ כל זמן שלא עלתה מהמים איסור זה חל מן התורה. ואמנם הש"ך בסיומן קל"ה ס"ק כ' שדי נרגא בדברי הב"י דגם להרמב"ם ליכא איסור תורה אלא כשעושה דרך חבת ציאה ותאוה ע"ש. וכבר פשט המנהג בדבריו וא"כ נגיעת אשתו נדה כשאינו דרך חבת אינו אלא מדרבנן וא"כ העטם משום שמה יבוא לידי הרגל דבר כדרך

ימי טומאתה מיום שיצאו רוב האיברים או שמה עדיין עמיד ללא רוב האיברים ולכן טומאתה עמה מספק וכן הוא בחידושי הר"ן למסכת נדה דף כ"ח ע"א המפלת יד החוכה כתב הר"ן נ"ל כו' אבל לא שיהיו ימי טומאה ודאין כוכר דמהאי טעמא גופא שאין נוחנין לה ימי טוהר כ"ש שאין נוחנין לה ימי טומאה ודאין דאימור הרחיקה לדחה וכבר עברה ומיירי נמי כגון שהיא יודעת בענמה שהיא עכשיו ריקנית כו' ע"ש. ואמנם עכ"פ היפך שיהיה דעת הרמב"ן שהוא לידה ודאית לא מלאנו בדבריו ואי משום דמטמא גם בשאר מראות משום שאין לנו בקיאים במראות ואסור דאי לבנה הוא רק ספק ולר א"כ שאר מראות הוו ס"ס ואמאי טימא הרמב"ן. אף הא לא מצרף, חדא דכולהו חדא ספיקא שמה הוא ולד ועוד דחכרון ידיעה שלנו במראות לא נחשב ספק.

ומה שהשיג על מה שכתבתי בנ"ב חיו"ד סימן ל"ו אין צריך תשובה ואני תמה עליו וכי אני הוא שחדשתי דבר זה שאין ס"ס מחיר במקום שיש חוקת איסור וכי חנאי שקלת מעלמא שכמה פוסקים מחולקים בזה ובכמה מקומות בנ"ב הארכתי בזה וא"כ אף אם החוס' היו סוברים דמהני ס"ס בחוקת איסור אין מזה השגה על מה שכתבתי בכוננת דברי הטור. ועוד בלא"ה אין הגדון דומה לשם בחוספות נדה דף כ"ז ע"א בד"ה חומר שני ולדות יש להס"ס ג"כ חוקה דמסייע דחייב שילדה וכו' יש לה חוקה שאחר כלות שבעה ימים חתיה טהורה שהרי אפילו חתיה שופעת מותרת דקיי"ל מעין אחד הוא וע"י השליח חתה רונה לאסרה ולהוציאה מחוקת היחר שפיר סמכין אס"ס אף דאיכא ג"כ חוקת איסור אבל בשפיר שאנו מסופקים שמה הוא מרוקס שפיר כתבתי שם בסיומן ל"ו דלא מהני ס"ס להוציאה מחוקת איסור.

ומה שהביא מדברי הרא"ש בס"פ בנות כותים והטור בסיומן קל"ב מביאו וכתב מעלתו על מה שכתבתי בנ"ב חיו"ד סימן ס"ג שם שהשגה שהשגתי על הגאון מוה' ח"כ ז"ל חליא בפלוגמא של הרא"ש והרמב"ן. איני יודע מה הוא שח ואולי הוא מחוי במחוג ויהיה לו אשר לו והוא נשען על חיבורו. ומה שהשיג על שהבאתי בחאה"ע בחשובה ס"ט מדברי הרופאים ולא הבאתי דברי הגמרא ראיה ואח"כ הוכר עובדה הביאתי לידי גיחוך אני הבאתי מדברי הרופאים ששכח מאוד ומדברי הגמרא אין ראיה אלא שיכול להזדמן במקרה. וזלם זה מה שהחמיר בסיומן קפ"ט ס"ק ע"א גם אני איני חושש להורות חומרא זו וכאן אין מקום להאריך ובפרט בחששא דרבנן ועוד ע"פ הרוצ הקולא הנמשכת מזה הוא שמחמת קביעת וסת זה עוקרת שאר וסתות ויש כאן ס"ס שמה וסת הקדום היה צימי נדה וזיבה ולא

שאמרו שאר הרחקות וזוה יש לתקור אם נסמוך בזה על הסברא שהוא עצמו מחזר לטהרה וכדרך שאמרו בחמץ הוא עצמו מחזר עליו לשרפו מיכל קאכיל מיניה אבל עריות נפשו של אדם מחמדתן וחיישין שיחגבר יצרו ויעבור בזדון וכן משמע בש"ך בסיומן קל"ה ס"ק י"ט זיהא חולה שאקור לצעלה לשמשה מטעם שחיישין שיחגבר יצרו עליו ויפייסנה א"כ מה מועיל מה שהוא עצמו מחזר לטהרה דזה מועיל דלא חיישין לשכחה אבל אינו מועיל לזדון. ואף דלענין אכילה עמה מביא הש"ך שם בס"ק י"ז דבכלות ז' נקיים מביא הראב"ן יש מחירים דאין כאן הרגל עבירה דכיון דמציא למטבול לא שניק היחרא ואכיל איסורא מ"מ אולי לענין נגיעה לא סמכינן על זה וחדע שהרי לא מצינו שום דעה דאחר כלות ז' נקיים יהיה מותר ליגע בה.

← ואמנם מדברי השר מקולי ומהרי"ק שהעמידו לפנייהם נשוחיהם ערומות והרי אסור להסתכל במקומות המכוסים שבה כמבואר בסיומן קל"ה סעיף ז' וא"כ איך הסתכלו הגדולים הללו א"ו שסמכו על סברא זו כיון שהוא מחזר עליה לטהרה שלא יהיה בה חליצה לא יבוא ברגע זו לידי שכחה וגם להחגברות היצר לא חשו דלא שניק היחרא שהרי חיקף מטבול וא"כ הה"ד לנגיעה. (*) ואמנם יש לדחות כי אולי הגדולים הללו סברי

← כדעת הרב המגיד צפ' כ"א מא"צ הלכה ד' שדעת הרמב"ם שדוקא במקום החורפה אסור להסתכל זאשמו נדה אבל בשאר מקומות המכוסים שבה לא אסרו כלל זאשמו נדה ולכך לא הקפידו הגדולים הללו בזה אבל הנגיעה בבשרה אסור מדין התלמוד בזדאי אולי אפי' לזוך טבילה אסור שחיישין שיחגבר יצרו לשעתו. והא דמביא בש"ס במסכת שבת דף י"ג ע"א ראייה מעוף דאינו עולה עם הגבינה על השלחן לענין נדה שחישן ע"י צעלה היא בצגדה ולדידי לא דמיין דבנדה חיישין אפילו לזדון י"ל דבחרת כ"ש מייתי שאם עוף אינו עולה דחיישין לשכחה ק"ו דנדה אסורה. ומה

שאמר א"כ הכא איכא דעות ואיכא שינוי ולדידי דחש נדה הוא אפילו בזדון א"כ מה מועיל שינוי. י"ל שזה עצמו הוא דמספקא ליה אם החשש גם גבי נדה הוא רק לשכחה וא"כ היכא דאיכא שינוי מהני או דלמא חיישין לזדון ואינו מועיל שינוי וכיון דמסיק החס לחומר דהוא בצגדו אסור א"כ איכא למימר דבאמת מטעם חשש זדון אסור. באופן שאין לנו ראייה על דבר זה להחיר. ואמנם גם לאיסור לא מלאמי הוכחה ברורה ומנד הסברא יש מקום לומר שאפילו לתגברות יצרו לא חיישין ברגע זו שהיא במים ולמה שניק היחרא שחיקף ברגע זו מותרת בעליה מן המים. ומעמה אם א"א לה לטבול בענין אחר רק שצעלה יסייע לה לכוף ראשה לחוף המים נלע"ד להסכים להוראתו להחיר. ולרוב הערדא אקלר.

דברי הד"ש. L

סימן קכג

בדברי השל"ה שהצריך שתמנה ימי ספירתה

תשובה למר ניהו רבא שלום. הוא ניהו כבוד אהובי ידיד נפשי וחביבי. הגאון המובהק רב פעלים כבוד מוה' ישעיה מברעסלי ב"ר.

מכתבו מן אסרו חג העצרת הגיעני בצעוע זה. והנה מ"ש מעלתו להחיר את הנשים להחנהג כדברי הגאון הקדוש בעל של"ה שצמי ספירת הנקיים חמנה בכל יום ותאמר היום יום אחד כיון דכתיב וספרה לה עיין בש' של"ה ד' ק"א ע"א. אומר אני הגאון הקדוש הזה לרוב קדושת חסידותו נחקיים בו אוהב מצות לא ישבע מצות ורצה למען זדקו להגדיל תורה ולהרבות מצוות. אבל אזלי אחר מ"כ של הגאון אין דבריו מתקבלים ואם המקרא הזה מצוה הוא למה לא מנאו הרמב"ם והרמב"ן ובה"ג וכל מוני המצות למצות עשה ואיחוספו לתרי"ג מצות שמי מצות מצוה בוצ לספור שהרי גם בוצ כתיב וספר לו שבעה ימים ומצוה בוצה וספרה לה ואפילו אם נימא דזב וזבה כחדא נינהו איחוסף עכ"פ מצוה אחת. אלא ודאי שאין זו מצוה רק הכתוב אומר שתשגיח שיהיו שבעה ימים הללו נקיים שלא תסתור ואין זה דומה למה דכתיב צעומר וספרתם לכם ממצרת השבת וגו' שמיותר לגמרי דהוה ליה למכתב וציוס החמשים מיוס הביאכם את עומר החנופה ממושבותיכם חציאו וגו' ולמה כתב וספרתם א"ו שמצוה לספור וכן וספרת לך שבע שבתות דיובל ג"כ מיוחר דהוה ליה למכתב וכאשר יעברו שבע שבתות שנים יהיו לך ימי שבע וגו' ולמה כתב וספרת א"ו שמצוה לספור אבל בוצ וזבה אי כתיב בוצ וכי יטהר

הגה"ה מבן המחבר. עוד י"ל דבאמת הגדולים הללו לא הסתכלו בנשוחיהם אלא אחר שטבולו ואז ראו אם הסירו הגרב מהם קודם טבילה וכן משמע מלשון שהביא הע"ו שם ח"ל אשמו של מהרי"ק הימה זריכה לעמוד לפניו ערומה שהיה רואה שלא היה גרב עליה שלא היה מאמין לה שהיתה נערה והיה כואב לה עכ"ל. ולשון שלא היה גרב עליה הוא לשון עבר משמע שאחר הטבילה ראה אם הקירה הגרב וכיון שראה שאין עליה שום גרב ממילא ידע שהקירה קודם טבילה דאין לחוש שנפל ממנה אחר טבילה משטיפת המים דכיון שהוא דנוק כל ק ער שכוזב לה להסירה אינו נופל מעצמו עד שיקחנו ביד בחוקה.

אגרות יודה דעה משה קמא

הטהור כדפי' הר"ש שם ורש"י בגדה דף ז', וא"כ
אולי יש לחוש לאסור בשביל זה לאיש עם אשתו
גדה, אף שלא דמו כלל דיני טומאה לדיני איסור
משום שאין בזה ענין חיבה וגם לא ענין רגילות
שיצטרכו היכר דאין זה דבר המצוי להרים משאות
כבדות ולגרור מטות כבדות וכדומה. מ"מ יש לחוש
ולאסור מצד דכל התרחקות יתירה עדיפא, ובמשא
קל שאינה צריכה לסיועו אולי יותר חמור בזה דניכר
קצת שהוא לחיבה.

ולענין בדיקה ג"פ הראשונים לראות אם אינה
רואה מחמת תשמיש, לענין הדין הוא כהש"ך שא"צ
בדיקה כדביאר באורך בסימן קפ"ו סק"א, אבל מ"מ
מאחר שאיכא מחמירין כהמחבר מהראוי להחמיר
אבל סגי בקנוח ולהשהות העד על גופה מעט באופן
שפניה למטה כדאיתא שם בחו"ד, ואין להחמיר
יותר. ולענין השחתת זרע הרי בזמן טהרות הצריכו
בדיקה ואותה בדיקה הוא בזורין ובסדקין כמפורש
בגדה דף ה' אר"י אמר שמואל עד שלפני תשמיש
אינו ממעט כפקידה מטעם דא"ר קטינא מתוך
שמהומה לביתה אינה מכנסת לחורין ולסדקין הרי
העד שלאחר תשמיש שממעט כפקידה הוא משום
שצריכה להכניסו לחורין ולסדקין וסומכין עליה
שעשתה כהוגן משום שאינה מהומה לביתה או, והטעם
נראה דהזרע הא נכנס לגופה בגמר הביאה שהוא
לפנים ממקום כניסת עד בדיקה, ואם נפלט לשם
זרע ממה שנכנס בפנים אותו זרע מסתבר שאינו ראוי
להריון, בכל אופן מפורש שבדיקה בחורין ובסדקין
אין בזה משום השחתת זרע.

כשאשה הרחיקה וסתה ערך ג' חדשים בין ראייה
לראיה ובלא קביעות וסת מדויק, הנה החו"ד סימן קפ"ו
סק"ג דכל זמן שלא קבע יום מיוחד בג"פ אף שהיו
הרבה פעמים שראויותיה היו אחר שלשים צריכה
לחוש לעונה בינונית דלענין שלא תראה לא אמרינן
החזקה עיי"ש והסד"ט סימן קפ"ט סק"כ בסופו סובר
שאינו לחוש לעונה בינונית ואני הארכתי בתשובה
בענין זה טעמיהם ומה שנראה לע"ד למעשה ואין
לי הפנאי עתה להשיב בזה.

וּבדבר קול באשתו גדה אם מותר לשמוע
כשמזמרת, הנה הפ"ת סימן קצ"ה סק"י נשאר בצ"ע
ולכן מהראוי להחמיר, ובדבר שער אשה גדה לבעלה,
הנה ודאי עדיף ממקומות המכוסים שבה, דהנשים
שאינן מחמירות לעשות כקמחית אלא כפי חיובה
שבביתה כשליכא שם אינשי אחרניי אינה מכסית

שערותיה, שהבעל רגיל בהו תמיד הוא טעם גדול
שאינו לאסור עליו, וגם לשון האיסור הא נאמר
בכתובות דף ע"ב אזהרה לבנות ישראל שלא יצאו
בפרוע ראש, ולשון הרמב"ם פכ"ד מאישות הי"א
יוצאה בשוק ושער ראשה גלוי ולשון הרמב"ם פכ"א
מאי"ב הי"ז וכן לשון הש"ע אה"ע סימן כ"א סעיף ב'
לא תלכנה בנות ישראל פרועות ראש בשוק, ואם
גם בביתה היתה אסורה חלק גדול בשנה יותר
מרביעית ולפעמים גם יותר משלישית לא היה שייך
לומר לא תלכנה ובשוק, וכן מסתבר לדינא ומ"מ
כל המחמיר בענינים אלו משובח ואם אפשר באופן
טוב ושלום היה טוב להחמיר, ובכלל מסתבר לדינא
שבמקומות המכוסים שבה שאסור לבעל להסתכל
הוא רק במקומות המכוסים אף בביתה כשאין שם
רק בעלה או כשאין שום איש דג"כ רגילות להיות
מלובשות, דלא מסתבר כלל דיהיה הכוונה למקומות
המכוסים כשהולכות בשוק ובפני אינשי אחרניי
שצריכות ללכת בצניעות יותר אך שטוב להחמיר
באופן טוב ושלום כי בענינים אלו המחמיר משובח.

ובדבר להדליק ביו"ט שוועבעלע באור עלעקטרי
מתחלה היה נראה שיש לאסור אף אם הוא אדום מן
החום וכ"ש כשאינו אדום, אבל אחר העיון נראה
דכשהוא אדום יש להתיר דהוא כמו אש בעין ואין
הפנאי להאריך.

ובדבר דף קרוע בספר אין זה מחיקה כשמרים
הדף ולא משום כתיבה כשמניח, ואף להלבוש שהביא
המג"א סימן ש"מ סק"ו דבכתוב אותיות על חודי
הדפים אסור לפתחו ולנעלו בשבת מסתבר שיתיר
בזה מאחר דברובא דרובא ניכר מחצית האות שעל חלק
האחד איזה אות הוא ולא נתקן כלום במה שנשמך
לו חלק השני, וכ"ש להמתירין ואף דההיתר שם
כתב המג"א מתשובת הרמ"א משום דעשוי לנעול
ולפתוח ליכא משום מוחק וכותב, ובדף שנקרע הא
לא נעשה ע"ד זה, אבל מסתבר דאין זה תלוי בכוונת
העשייה אלא במה שנמצא עשוי לנעול ולפתוח בהכרח
ואין זה בשביל להשלים האותיות, ואם הוא באופן
שידוע שאיכא שם אותיות שאין ניכרות מחלק אחד
שכוונתו להעמיד בצמצום לידע איך לקרא יש לאסור
אף להמתירין שם, אבל אין לחוש לזה בסתמא שרוב
אותיות ניכרות מחלק אחד.

וניירות הכתוב שם חדושי תורה אסור לזורקם
לאשפה, ומראה מקומות ואף כשנכתב איזה דבר אבל
הוא רק כסימנים שלא יבין זה אלא מי שכותבם
אינו כלום.

ואמאי לא תסברה מהא דתניא כו' עד ואמר שמואל הלכה כר"מ בגזרותיו. פי' והכא נמי אית לן למגזר גבי נתנה בנה למניקה. ואיכא למידק, קשיא הלכתא אהלכתא. דהכא קי"ל מת מותר גמלתו אסור שמא תגמלנו קודם זמנו. הא לאו הכי הוה מותר. ואילו התם קי"ל דהלכה כר"מ בגזרותיו. ותלמודא מדמי להא אהרדי, ורב נחמן שרא הכא לבני ריש גלותא, ולא גזר ביה דבי ריש גלותא אטו אינשי דעלמא. והנכון בזה מה שתירצו בתוספות, כגון גזרי' הני מילי במילתא דלא מינכר לעלמא, כגון התם גבי קטנה ועקרה שאין הכל יודעין בה שאינה ראויה לילד, אבל הכא כשמת או נתנה בנה למינקת הרי קברו מוכיח עליו והרי מניקתו מוכחת עליו, ולא הוה קשיא לן בסוגין אלא דהוה לן למגזר היכא דלא הורא בה אטו היכא דהורא בה, דהא לא מינכר לאינשי אי הורא בה או לא, והיינו דשרי רב נחמן לבי ריש גלותא משום דהכל יודעין דלא הורא בה. הלכך כאינשי דעלמא אפי' נשבעת המינקת או קנסה עצמה שלא תחזור בה אסור משום גזרה, דהא לא מינכר לאינשי, כגון פיי' רבינו יהודה ז"ל, אבל יש מעבלי' התוס' האחרונים ז"ל שכתבו, שאם נשבעה המינקת בדבר הרי היא כבי ריש גלותא וקלא אית לה ומותר.

[סא. א] משום דאמר לה קמי ארחי ופרחי מאן טרח. ודייקי רבנן ז"ל, דמהכא שמעינן שהיא חייבת לטרוח לפני כל בני הבית הסמוכין עליו, והא דאמרין לקמן אינו כופה לעמוד לפני אביו ולפני בנו, התם בכך שאינו סמוך עליו. ושמא לא

[ח. ב]. וכ"כ רבנו בחי' לעירוכין שם. 39 לפנינו: ואתון. 40 בסגנון זה כ' בתוס' שנים שנה' מכת"י בס' היבול להרכבי (עמ' 360). וקרוב לזה כ' בתוס' הרא"ש ותוס' שאנן. והשוה ל' התוס' שלפנינו ד"ה ואמר ובשיטמ"ק בשם רש"י מהר"ק. וע"ע בחשובת ר"י הוקן שהוכאה במרכיב' יבמות ס"ו י"ט, שכה"ל ח"ב עמ' קי ובאור דרז"ק ס"י תשמ"א. 41 ל"מ. וגם מדברי הרא"ש (כפסקיו ס"י כו' ע"ע בחשו' כלל יח) והגמק"י מבואר דלא מהני שבועה משום שאינו ידוע לרבים, וכ"כ שהיא דעת הרא"ה וכ"כ הר"ן בחשובה נח וכ"כ בשו"ע ס"י יג. וע"ע כמ"מ פ"א מגירושין הכ"ז. חשו' מיימוני להל' אישות ס"י כו' והנהגות מרדכי ס"י רפט. 42 א"י למי נתכונן רבנו. וכ"ה דעת הרשב"א, כאן, והר"ד גם כשיטה לר"ן ור"ן.

ו כ"כ הרשב"א. ר"ן (ר"ז כה. ב) ור' ירוחם נכ"ג ח"ה.

משפחתה אינן עושות מלאכות אלו. רעולה עמו ואינה יורדת עמו. והכי משמע בירושלמי, דגרסי התם אמר ר' שמואל בר רב יצחק לא סוף דבר הכניסה אלא ראויה להכניס בהרה. דתניא אשתו עולה עמו ואינה יורדת עמו. וכתוספתא, תניא, אחת שהכניסה לו משלה ואחת שהכניסה לו משלו.

שמואל מחלפא ליה בשמאל. פי', דמזגא ליה כסא ומנחא קמיה בשמאלא דידה.

אביי מנחת ליה אפומא דכוכבא כו'. פרש"י ז"ל, דכל הני מילי בימי ליבונה. אבל בימי נדחה לא. והא דמפלגין בין ימי ליבונה לימי נדחתה. כדורות ההם שהיה מנהגם לטבולי בשמיני כד"ן תורה, וקודם שבעת ימי נקיים של חומר בנות ישראל, אבל בזמן הזה שאין טובלות עד לאחר ד' נקיים הרי הן נדות גמורות, דקי"ל "הדוה כנרתה עד שתטבול. והא דאמר' במס' שבת" במעשה של אותו תלמיד, בימי נידוחין מהו אצליך בימי

בחי' והרא"ה לעיל נח, ב ד"ה אמיר הונא. 12 כפרקין ה"ז. והובא בראשונים הנ"ל. 13 לפנינו ליתא, והוא בתוספתא מהר"י עק"מ פ"ה ה"ד, ע"ש. 14 לפנינו: בידא דשמאלא. 15 בד"ה מיהלפא (ופירש כן מילחא דשמואל, ומרבנו נראה דה"ה לשאר אמוראין). וכן פירש רבנו חננאל [הובא בראב"ה ח"א עמ' 192 בעלי הנפש שער הפרשה עמ' יח, רשב"א ופסקי הרי"ד כאן, תוס' שבת יג, ב ד"ה בימי, וראה עוד בארצה"ג עמ' 182 בשם רצ"ג], ועי' רמ"א יור"ד ס"י קצה ס"ד ובש"ך שם. אבל בשאלתות פ' אחרי סי' צו (מהר"י מירסקי עמ' קפב) וכרש"י מהר"ק פ"י דמיי"ד בימי נדוחה. 16 ראה נדה סו, א. 17 שבת סד, ב. 18 יג, ב. 19 כ"כ בתוס' כאן ד"ה מיהלפא. ובתוס' שבת שם בשם ר"ת. (וכ"ה בספר הישר ס"י קפ וכ"ה בשמו ברמב"ן ורבנו שבח שם, אבל ע"י משי"כ בשמו בחי' הרמב"ן כאן). וכ"כ רמב"ן רשב"א ושאר"י. 20 היא שיטת היראים (ס"י כו) דאסור רק בדאיכא מונית י"ן והושטה מידו לידה ביחד. וכ"מ קצת מד' השאלחות שם (עיי"ש כהעמק שאלה סק"ד). ועי' גם בתוס' כאן, ודעיה זו הוכחה ברמב"ן רשב"א ושאר"י, וכן דייק במ"מ פ"א מאישות ה"ח בדעת הרמב"ם, וכ"כ המאירי לעיל ד, ב. 21 ברמב"ן רשב"א ור"ן הכיאו מירושלמי (נכרות פ"ב ה"ן): כלה אסורה לביחה כל ז' ואסור ליטול ממנה כוס, ומקור הירושלמי הוא במסכת כלה פ"א ה"ב, כרס התם מיידי ככלה שנבעלה, אבל רבנו (וכ"ה ברא"ה) כתבו כלה בלא כרכה, וצ"ע. [נראה במס' כלה פ"א ה"ג: הכרח ר"א בן עזריה בשל מאות שפורחו כל המקבל כוס מיד הכלה ושותהו אין לו חלק לעוה"ב. כרס ככלה רבתי שם משמע ולא מיידי כבעלה אלא ככל אדם, וכ"כ באר"ז ס"י שם

ליבונך מהו אצליך, לפי מנהגם ג"כ שהיו מקילין בימי ליבון יותר מימי נדות מן הטעם שאמרנו, והא דאסרו מונית כוס, ו"א י"י שלא גזרו אלא מויתה שהוא דבר המביא לידי הרגל עכירה, אבל דברים אחרים מותר ליטול מידה ובלבד שלא יגע בה, וזהו שאמ' במס' סופרים י" כלה בלא כרכה אסורה לבעלה כנדה ואסור ליטול ממנה כוס, אלמא כוס דוקא, וזה שאמ' אליהו רבא במעשה של אותו תלמיד, שמא הבאח לו את הפך ונגע ב"ך, לאו אהבאח ב"ך י"י קפיד, אלא אנגיעה שמא נגע בה כשהיתה מביאה לו את הפך, ואחרים י"י פירשו דמויגת כוס אורחא דמילחא נקט, וה"ה שאר דברים שאסור ליטול ממנה בימי נדחה, [ומיהו ע"י שינוי מותר בשאר דברים אפילו בימי נדוחה] י"י, מה שאין כן במויגת כוס י"י, וכן ראוי לנהוג, וכתבו בתוספות י"י, דלשתות ככוס אחד שניהם כזה אחר זה אין לאסור, ואע"ג דלא יאכל הזב עם הזבה על השלחן י"י, שאני התם דכי הדרי אכלי"י, אבל הכא כשעה שהוא שותה אינה

ע"ש]. 22 שבת יג, ב. 23 נ"י דצ"ל: פך, ואצ"ל: בידך. 24 היא שיטת רש"י כמ"ש בשמו במחזור ויטרי עמ' 608, ונוכר בתוס' כאן, וכ"ה בשמו באר"ז שם ספר הפרדס והאורה הל' נדה, ספר התרומה ס"י פט ארחות חיים ח"ב הל' נדה עמ' 137, סמ"ק ס"י רצג ועוד, וכ"כ רמב"ן רא"ה רשב"א תרי"ו רא"ש ועוד, וכ"כ בשו"ע ס"י קצה ס"ב. 25 ע"פ שי"מ וכ"ש. 26 מבואר לכאורה, דשאר דברים מותר ליטול מידה ממש ע"י שינוי, ורוק הושטת כוס י"ן היינו מויתה אסור אפי' כשינוי, והא דשמואל נטל כשינוי הוא משום דאיירי בימי ליבונה רקיל טפי, ואין זו שיטת רש"י שהיה נוהר מליטול ממנה מפתח, ואפי' כשינוי, ול"מ חבר לרבנו בזה, ואולי קרי רבנו שינוי למנחת לפניו על השלחן, ובמויתה אף כשינוי אסור כמסקנת רבנו להלן, וע"ע. 27 בתוס' שלפנינו ל"מ, ובעיקר דינא כ"כ בסמ"ק ס"י רצג והרשב"א בתוה"כ כ"ז ש"ב בשם הראב"ד, וכ"כ תרי"ו בשיטמ"ק (אלא דלמעשה החמירו להצריך שינוי), וע"ע בהגמ"י פ"א מה' איסורי' את נ ובארחות חיים ח"ב עמ' 137. 28 שבת יג, א. 29 לכאורה נראה דשיטה זו אזלא כדעת הרמב"ם (פ"א מאיסורי' ה"ח) דהא דתנן לא יאכל עמו היינו בקערה אחת, ומשויה בשותיה דלא שייך בבת אחת שרי, (ועי' ט"ז ס"י קצה סק"ב), אבל לשיטת השאלחות ס"י צו שפיר' ולא יאסור בשלחן אחר קאמר לא שייך לחלק דכשתיה הווי כוא"ז שריא, דמ"מ תשיכ כשלחן אחד, (ועי' בחי' רבנו לשכת שם סוד"ה ופליגא דמשמע דנקט לעיקר כשיטת השאלחות), אבל ביראים משמע דגם שתיה חשובה כאכילה בקערה אחת, שכתב (בס"י כו) ח"ל: ואם הבעל שותה תחילה מותרת אשתו אחריו, ולא יאכל תנן וה"ה לא ישתה תנן, לא תאכל ולא תשתה לא

השלמן שהיה לו לומר שאסורה למזוג לו הכוס בפניו ולהניחו לפניו על השלמן מדלא אמר הכי אלא סתם למזוג לו הכוס אלמא דאפילו מוגה שלא בפניו אם הניחה לפניו על השלמן אסור ואף להגהות מיימוניות דדוקא נדאיכא פרוייהו מוגה והושטה הוא דאסור מודה הוא דהניחה על השלמן לפניו אף על גב דמוגה שלא בפניו אסור כיון דאיכא מוגה והושטה בפניו ואין לריך לומר כשהוא יודע שהיא מוגה אם הכוס אע"פ שמוגה שלא בפניו מ"מ כיון שהניחה על השלמן בפניו חסוב כאילו מוגה בפניו והניחה גם על השלמן בפניו ואסור:

עושה לו [ג] חוץ ממזיגת כוס שאסורה למזוג לו הכוס ולהניחו לפניו על השולחן אלא אם כן תעשה שום היכר כגון שתניחנו על השולחן ביד שמאל (י) או תניחנו על הכר או הכסת אפילו ביד ימינה: **יא ואסורה להציע מטתו בפניו ודוקא פריסת סדיניו והמכסה שהוא דרך חיבה אבל הצעת הכרים והכסתות שיש בו טורח ואינו דרך חיבה שרי. ושלא בפניו הכל מותר אפילו הוא יודע שהיא מצעת אותה:** יב [ד] ואסורה ליצוק לו מים לרחוץ [ג] פניו ידיו ורגליו אפילו אינה נוגעת בו: **יג וכשם שאסורה למזוג לו כך הוא אסור למזוג לה ולא עוד אלא אפילו לשלוח לה כוס של יין אסור לא שנה כוס של ברכה**

לו הכוס כדרך שנותנים מים צמח הכוס של יין ומניחין על השולחן ומגביה את הכוס ושומה כשהוא צמח ומזיגה זו דרך מינה היא כשהאשה מוזגת לבעלה ודיבתהו דשמואל היתה מוזגת המים ביין צד שמאל ומנחת הכוס על השולחן ואיך היו מוזגות צימין ולא היו נותנות הכוס על השולחן אלא להשיט חפץ לידו מזהר זהיר כולי עלמא עכ"ל וכן כתב הרשב"א בתורת הדין (הארוך כ"ו ע"ג נ"ג). והרמב"ם כתב סתם צפרק י"א (ה"ט) דמוזגת הכוס אסור ולא חילק מבין צד ע"י שינוי לשלא ע"י שינוי ואפשר שטעמו משום דמשמע ליה שלא התירו ע"י שינוי אלא לאדם גדול דומיא דהגך רבנן שהיו זהירים ומרדיים לדבר ה' ציבור ולא יצאו לתטוא אצל לא לשאר כל אדם: **כתבו** הגהות מיימוניות (ס"א אות ג) כתב רא"ם (י"א) השלם מ"ו כ"ד: דלא צעין שינוי אלא כשענייה יחד מוגה והושטה אצל

מוזגה בלא הושטה או הושטה בלא מוגה שרי אפילו בלא שינוי: **וכתבו עוד** (הגמ"י ס"א) נראה דמוזגה האמורה בגמרא היינו דוקא מוגה צמים אצל מוגה מן הכלי כמו שאנו עושים אין נראה בזה קירוב דעת ומיהו על השולחן נראה דאסור אם לא ע"י שינוי כדשמואל דמחלפא ליה ומיהו רבינו מנחם פירש מוזגת ואח"כ מחלפא ליה ולפי זה היה מותר עכ"ל: **כתב** הרשב"א בתורת הדין הקצר (ס"ד) מוזגת הכוס בכוס של יין שהוא המרגיל לדבר ערוה. ונראה מדבריו שכל המשקים מותרין חוץ מן היין ואע"פ שכתב הרב המגיד צפרק י"א (ה"ט) מוזגת הכוס של יין דוקא אצל של מים מותר דאפשר למידק מיניה דלא שרי אלא של מים דוקא אצל לא של שאר משקים הא איכא למידק אפכא מרישא דנקט כוס של יין ולמימר דלא אסר אלא של יין ולא של שאר משקים ומים דנקט סיפא לאו דוקא דהוא הדיון לשאר משקין חוץ מן היין והוא דיוקא עדיף טפי כיון דבהכי דבריו מכוונים עם דברי הרשב"א: **נראה** דמוזגת הכוס שלא בפניו שרי כדלמרינן גבי הענת המטה ולרבותא נקטו בגמרא שלא בפניו גבי הענת המטה דהוי מינה טובא ואפילו הכי שרי וכל שכן דמוזגת הכוס שרי ועוד דלא גרע שלא בפניו מעל ידי שינוי דשרי אפילו בפניו וכן נראה מלשון המרדכי במסכת שטותם ומכתמי אצל לא יאכל עמה (טו) ד"ה ומ"ש ומותרים:

יא ואסורה להציע מטתו בפניו. אם צפרק אף על פי (ס"א) הענת המטה אמר רבא לא אמרן אלא בפניו אצל שלא בפניו לית לן בה: **ומ"ש** ודוקא פריסת הסדינים והמכסה שהוא דרך חיבה אבל הצעת הכרים והכסתות שיש בו טורח ואינו דרך חיבה שרי. כן כתבו המוספות בריש כחוצות (ד' ד"ה והענת) והבילו ראייה מפרק אף על פי ואע"ג דכתבו דלגירסת קלם ספרים אין משם ראייה הרא"ש (פ"א ס"ו ט) כתב דגיהס סתם ולא חשש לגירסת אותם ספרים וכ"כ המרדכי מדן בשטותם (פ"י משמג) וכן פסק רבינו ירושם (נכ"ז ח"ד ר"ד) וכן כתבו הגהות מיימוניות (פ"א אות ג) שס' רבינו ס' ורש"י (כחוצות ס"א. ד"ה אצל מוזגת) מה: **ומ"ש** ושלא בפניו הכ"כ מותר. פשוט הוא צמימרא דרנא שכתבתי בסמוך: **ומ"ש** אפילו הוא יודע שהיא מצעת אותה. כ"כ הרשב"א (סו"ט כ"ו ע"ג ד) שכל שאינו בפניו אין בכך הרגל דבר:

יב ואסורה ליצוק לו מים לרחוץ לו פניו ידיו ורגליו אפילו אינה נוגעת בו. כן כתבו סמ"ג (לאחר קי"א ל) וסמ"ק (פ"י רנ"ג ע"ג) והגהות מיימוניות (פ"א אות מ) וכ"כ הרשב"א בת"ה (ארוך ס"א) דהרמב"ם פנו ידיו ורגליו שאמרו אפילו הוא רוחץ והיא מולקת דלילו ליגע היא בדיה אפילו בלא רחיצה אסור דהא איכא קירוב בשר ואסור ליגע בה אפילו בלא צנצנע קטנה וכמנע עוד והרמב"ם או אפילו בלונן קאמר. [ו] ובספר היראה כתוב:

יג וכשם שאסור למזוג לו כך הוא אסור למזוג לה ולא עוד אלא אפילו לשלוח לה כוס של יין אסור וכו' עד אם הוא מיוחד לה. הכל לשון הרשב"א בתורת הדין הקצר (ס"ד): **ומ"ש** דגם הוא אסור למזוג לה. טעמא דמסתבר הוא דכי מוזג איהו נמי איכא למישא לרגל דבר: **ומ"ש** דלשלוח לה כוס של יין אסור. נמנאל בתורת הדין הארוך (ס"ג) ו"ל כתב הר"א (בנפשינו שער הפרישה י"ג/כ) מדברי

פרישה
(י) או תניחנו על הכר או הכסת. פירוש צמימה היו רגילין לאכול ולשכר על המטות:
דרישה

[ג] חוץ ממזיגת הכוס שאסורה למזוג לו וכו'. כתב הרשב"א דוקא של יין שהוא מרגיל לדבר עכירה, ובהגהות מיימוניות כתוב דהיינו דוקא מוגה והושטה (ור"ל הושטה לפניו על גבי השולחן דאילו מיד ליד אפילו כל דבר אסור וכמו שכתב רבינו לפני זה) אבל הושטה בלא מוגה או מוגה בלא הושטה שרי בלא שינוי ודוקא מוגה כמים אבל מוגה מהכלי כמו שאנו עושים אין נשים בזה הטרור דעת ומיהו על השולחן אסור בלא שינוי ועיין בבית יוסף שהביא לכל זה אבל בשלחן ערוך לא הזכיר לא הוא ולא רמ"א:
[ד] **ואסורה ליצוק לו מים לרחוץ בו פניו ידיו ורגליו אפילו אינה נוגעת בו.** זה לשון ב"י (כן כתבון) סמ"ג וסמ"ק והרשב"א דמיירי שהוא (רחוק) [רוחץ] והיא מוצקת דאילו ליגע היא בידה אפילו בלי רחיצה אסור

חדושי הגהות
[ו] **ובספר היראה** (אגרת המשנה ס"א) כתב ו"ל ואסור לתת פניו בעלה קיטון של מים וכלים שירחץ בהן רגליו אע"פ שאינה נוגעת בו מפני שהוא דרך מינה ע"כ כן צ"ל לענ"ד:

הגהות והערות
מב] **אמנם** בפרק כא מהלכות אישות ה"ח כתב "ומוזגת את הכוס ואינה נותנת אותה בידו כדרכה תמיד אלא מנחת אותו על הארץ או על הכלי או על השלחן והוא נוטלין וכן הקשה בלחם ושמלה סק"י על הב"י וצ"ע: [ג] **העתקנו** הגירסא מפרוסים ישנים בזה הטרור דעת ומיהו על השולחן אסור בלא שינוי ועיין שונות כדלהלן: לרחוץ לו (דפו"ד של ב"י ב"ח ודרישה), לרחוץ בו (ד"ה של הדרישה), לרחוץ הוא (דפוסים שלנו). ליצוק מים לרחוץ פניו וכו', בהשמטת לו גם אחר "ליצוק" (כת"י ישן). ועיין היטב בב"י בדרישה אות ד, בט"ו סק"ה ובחידושי הגהות כאן: [מד] זה לשון המרדכי "דחרי גווי הצעת המטה הם חדא הפיכת המטה כולה ולסררו וחדא הצעת המטה דהיינו פריסת סדין וכו'". ועי"ש שלא הזכיר טעם דטורח אלא טעם אחר: [מה] עיין שם בחוספות ריש כתובות הנ"ל אין הוא נלמד מרש"י: [מז] **ס"א** גדול שהכל רוחצים ידיהם ורגליהם ממנו. דרש"י

מפתח סדרי טהרה
(ח) ט"ט ס"ק י"ט:

ז ולא יסתכל לון בעקבה ולא במקומות המכוסות ממנה. נפרק ב' דנדרים (ב). המסתכל בעקבה של אשה הויין ליה נזים שאינם מהוגנים אמר רב יוסף ונאשמו נדה ואע"ג דאמר ריש לקיש התם מאי עקבה מקום המורף כלומר שהעקב מכון כנגד מקום המורף ה' משמע לרצונו דכל המקומות המכוסים שבה הוו ככלל מקום המורף וכן כתב הרשב"א בחורם הבית (הארון ב"ו ש"ד ד. יק"ד ד.) דמן העקב נלמוד לכל מקום מכוסה שבה ומ"מ משמע דנאשר מקומות שאין דרך לכסותן מותר להסתכל בהן וכן נראה ממה שהמירו לה להסתכל בימי נדותה כדי שלא תתגנה על בעלה וממה שכתב הרמב"ם בפרק כ"א מהלכות איסורי ביאה (ה"ד) מותר אדם להביט בנאשמו נדה ואף על פי שהיא ערוה ואע"פ שיש לו הנאה לב ממנה גרבייה הואיל והיא מותרת לו לאמר זמן אינו בא לידי מכשול אבל לא יסתק ולא יקל ראש עמה שמה ירגיל לעבירה ע"כ (*):

ח וראוי לה שתייחד בגדים לימי נדותה וכו'. כן נראה ממה שפירש רש"י בפרק המזיר (כמותם עב.) ובפרק עשרה יוחסין (קדושין פ.) אלא דאמר רב יהודה הוחזקה נדה בשכנותיה בעלה לוקה עליה (נ"ג) הוחזקה נדה בשכנותיה. שאלה לנשאת בגדי נדות:

ט וכו"ש ובקושי התירו לה להתקשט בימי נדותה אלא כדי שלא תתגנה על בעלה. בפרק נמה אשה (שם סד:) מניח יהודה נדהה (ויקרא טו ג.) וקיים הראשונים אמרו שלא תסתכל ולא תפקוק ולא תתקשט בגדי נענוגים עד שצא רבי עקיבא ולימד א"כ אמה מגנה על בעלה ומנאל בעלה מגרסה אלא מה תלמוד לומר יהודה נדהה נדהה מהא עד שצטא נמים וכתב הר"ף בפרק ב' דשבוועות (ה.) וכן פסק הרמב"ם בפרק י"א מהלכות איסורי ביאה (ה"ט):

י כ"כ מלאכות שהאשה עושה לבעלה נדה עושה לבעלה הויין טבויגת הבוס וכו'. בפרק אף על פי (כמותם סא.) אמר רב הונא כל מלאכות שהאשה עושה לבעלה נדה עושה לבעלה חוץ ממויגת הכוס והעמת המטה והרחצת פניו ידיו ורגליו. ומויגת הכוס, שמואל מחלפא ליה דיתתו בידא שמואלא אביי מנחא ליה אפונא דכונא רבא אבי סדיא רב פפא ארשרשיפא וכתב סמ"ג (לאין קיא דף לו ע"ד) אפילו לימן מידו ליהא מפתח או חפץ אחר היה רש"י נוהר אע"פ שמתוך ההלכה לא למדנו אלא הושטת כוס של יין שהוא דבר של חיבה שאסור מיד ליד כדאמרין רבא מנחא ליה אבי סדיא רב פפא ארשרשיפא אמר רב הונא כל המלאכות נדה עושה לבעלה חוץ ממויגת הכוס כשהכוס בידו לט' ונסדר אליהו (פ"י) שכחוב שמה הבאת לו את הפך שמה הבאת לו את השמן ונגע בך פירוש שעל ידי כך נגע בך דמשמע הלשון גס שמן לסיכה הוא דבר חיבה ע"כ וכן כתב מ' בספר התרומה (ק"י פט) ומכל מקום כתב שהמתמיר תצוא עליו נרעה: **אב"ד** הרא"ש כתב בפרק אף על פי (פ"י נד) וזה לשונו רצונו שמעיה כתב שרש"י היה נוהר שלא לקבל מפתח מימי אשמו נדה ומכאן אין ראיה לדוקא מויגת הכוס שהוא דרך חיבה לא היתה נותנת לידו אלא דרך שינוי אבל שאר דברים אין נראה שיהא אסור ולי נראה דהכלל במויגת הכוס לא היתה נותנת הכוס לידו אפילו דרך שינוי דלא איירי הכא כמו הושטת הכוס לידו אלא מוויגת

ח ולא יסתכל אפילו בעקבה וכו'. סוף פרק שני דנדרים כל המסתכל בעקבה של אשה הויין לו נזים שאינן מהוגנים אמר רב יוסף ונאשמו נדה אמר רבי שמעון בן לקיש עקבה דקמני במקום הטינופת שהוא מכון כנגד העקב ונראה דקשיא ליה לרשב"ל אחאי נקט עקבה טפי משאר מקומות המכוסים בה ותו דאחאי נענש כל כך דהויין לו נזים שאינן מהוגנים ולכן קאמר דעקבה דקמני אינו עקבה ממש אלא מקום הטינופת הוא ולכן הויין לו נזים שאינן מהוגנים אבל לענין איסורא אפילו עקבה ממש אסור להסתכל בו וכל שכן שאר מקומות המכוסים בה דהסתכלות בהם מביא לידי הרגל עבירה טפי מעקבה והוה שכתב רצונו ולא יסתכל "אפילו" בעקבה וכו' ודו"ק:

ט כ"כ מלאכות שהאשה עושה לבעלה וכו'. בפרק אף על פי (כמותם דף ס"ה.): **אבצאתי** כתוב דנדרשום מהר"ש אופטריין (הלכות ומנהגי מהר"ש ס"י שיה) וז"ל דלא קדין עושין הבעלי נזים שמניחים נשותיהן לישא הקערות וכיוצא בהן על השולחן מידי דהוה אמויגת הכוס עכ"ל. מיהו לפי מה שכתבתי (פ"י) נזים רא"ש דמויגת בלא הושטה או הושטה בלא מויגת מותר אפילו בלא שינוי הכי נמי בעקבה דליכא אלא הושטה שרי, וכן למה שכתב הרשב"א דמויגת יין נזים דוקא אסור אבל שאר משקים מותר אי נמי מויגת מן הכלי כמו שאנו עושים שרי הוא הדין בעקבה אין קפידא. ועוד נראה אפילו אם תמצי לומר דנמינת הקערה על השולחן הויא לה כמויגת הכוס מ"מ אף במויגת הכוס אין איסור אלא כבוס המיוחד לבעלה והכי נמי נכון להזהר בעקבה המיוחדת לבעלה בלבד דאיכה חיבה טפי אבל להביא הקערה על השולחן שכל צי היתא אוחלים ממנה אין קפידא כלל אע"פ שגם בעלה אוחל עס בני חימו מאותה קערה דליכא הכא חיבה. והכי נקטינן ו' דלהביא הקערה על השולחן שכל צי היתא אוחלין ממנה שרי אבל להביא הקערה המיוחדת לבעלה אסורה להביא וכדמוכח מדמנא דבי אליהו וממה שכתב ספר התרומה דלעיל (פ"י ד"ה ד"ה כתב נפדר) דאף בהושטה בלבד כשאין בו שינוי אסור במאכל ובמשתה **כתב** ב"י נראה דמויגת הכוס שלא בפניו שרי וכו' מיהו נראה דאף על פי דהמויגת שלא בפניו אם מניחו מאן על השולחן בפניו אסור והכי משמע מלשון רצונו שאמר שאסורה למוזג לו הכוס ולהניחו לפניו על

דרכי משה

(ז') וכן הוא לקמן באבן העזר סימן כ"א (ס"ד):

פרישה

עיין צבת יוסף שמביאו (ובדרכי משה י"ג) אמנם בשערי דורא הגנה כתב דש ממירין אפילו הוא חולה ונהגה נמרצי פ"ק דשנת כחז' זה לשונו כתב הר"ם אומן שטוהרים מליגע נשטוחין נדות כשהן חולות זהו חסידות של שטות מפי הרב ר' טוביה עד כאן לשון הגהה. וכתב רמ"א בשלחן ערוך (פ"י) וכן טוהגין אם אין לה מי שישמנה וריכה הרבה לכן מותר. עד כאן הגהה) ורצונו כתב לקמן צימון ש"ה (רס"ה) דאיש חולה מעיים משמשתו אשה אבל לא איכא וצמימן ש"ג (רמ"ג) כתב אשה כורכת איש אבל לא איכא עיי"ש: (ט) ולא יסתכל אפילו בעקבה ולא בכל המקומות וכו'. עיין בדרישה:

דרישה

[ב] ולא יסתכל אפילו בעקבה ולא בכל המקומות וכו'. הא דכתב אפילו בעקבה גם האריך בלשונו והוזה ליה למיכתב בקיצור ולא יסתכל בכל המקומות המכוסים בה נראה לענ"ד דרבינו קאי אפרק ב' דנדרים דאמרין התם המסתכל בעקבה של אשה הויין ליה נזים שאינן מהוגנים אמר רב יוסף ובאשמו נדה אמר ריש לקיש מאי עקבה מקום התורף וכתב בית יוסף זה לשונו כלומר שהעקב מכון כנגד מקום התורף ומשמע ליה לרבינו דכל המקומות המכוסים הוו בכלל מקום התורף וכן כתב הרשב"א בחורת הבית דמן העקב נלמד לכל מקום מכוסה שבה עכ"ל בית יוסף ולענ"ד נראה דהרשב"א ורבינו סבירא להו דמה שכתוב בגמרא

הגהות והערות

לון **בכ"ל** מהדרות הטור שבידנו (גם בטור שעם דפו"ר של ב"י) כתוב ולא יסתכל אפילו בעקבה ולא בכל המקומות המכוסות בה. (ועיין דרישה וכו"ח מה שפירשו ככוננת חיבת אפילו.) אכן בשו"ע כתב. "לא יסתכל אפילו בעקבה ולא במקומות המכוסים שבה": [לח] צ"ע דלפנינו בגמרא איחא להדיא "אמר רבי שמעון בן לקיש עקבה דקמני במקום הטינופת שהוא מכון כנגד העקב": [לט] תיבות "כשהכוס בידו" ליחא בגמרא וכנראה הוא הוספת הסמ"ג וס"ל דרק אז הוא דרך חיבה ולא דרך עבדות. וצ"ע בזה. ועיין במהר"א שטיין על הסמ"ג ובכיוצאיו מהרש"ל ביאור המשך דברי הסמ"ג: [מ] **בלושר** שגם בספר התרומה דחה הראיות לחומרת רש"י מגמ' דתוכות ומסדר אליהו, אמנם הראיה מסדר אליהו דחה בדרך אחר שדוקא בהושטת מאכל ומשתה היה מקפיד (ולדבריו לא מיירי בשמן לסיכה, ועיין הערות ו, לד): [מא] צ"ע מניחתו או מניחה:

מפתח סדרי טהרה

(ה) ס"ט ס"ק י"ד: (ו) ס"ט ס"ק י"ז: (ז) ס"ט ס"ק י"ח:

עין לציון בעל העיטור ז"ל, וז"ל ואם אמר האב צניח דין קדשתיב וחזר ואמר לא אמרתו צניכס כיב צחזקה מקודשת, אבל לא כפר באמירתו אלא אמר לא קדשתיב, אם נתן אמתלא לדבריו נאמן ואם לאו אינו נאמן עכ"ל. וזה עוקר כל דברי הח"ד שם, שדמכ כל שבאמינה תורכ לנאמנות עדות אשכ ועד סועב, שאם אמרו צניח דין לא מכני אמתלא, וזה אינו, דדוקא שם דשייכי לצ"ד, כיון שכגידו צני"ד שוב לא מלי לחזור צנ"א, משא"כ כני דלא שייכי לצ"ד כלל, אין נ"מ אם אמרו צנוק או צני"ד. וכנה אגב שיטתא אחיא לי דמש"כ צפ"י כא דבעיא שמואל מרב, אי ג"כ צחוות דעת שם אמר האב שקידש את בנו מכני אמתלא לאפוקי עמש"כ כגאון בעל חוות דעת ס"י פ"ב ע"ש, וכיוני משום דמפרשי וספרה לכ קאי גם לעומאה וכמש"כ צפ"י צנ"א כרמ"א ס"י ב' שאין אדם יכול להכחיש צנומאכ כמו צנוכרב, וא"כ הדרא ק"י לדוכתא ע"ש באמרה דמכני אמתלא יותר מכחזקת [וע"י שו"ת סמדה שלמה ס"י נ"ו שככריס דפ"י וספרה לכ דע"כ לפניו טומאכ ג"כ קאי דאי איתא כיאך נאמנה באומרת שכיח שומרת יום וציומי זיבכ קאי הא לא באמינה באמרה טמאכ גדכ אינו וע"כ נאמנה ג"כ על טומאחא]. אבל באמנה תלי צנאלוקת אמוראי צקודושין דס"ג צכא דכאמינה תורכ לאב לומר קודשתי את בנו, דרב אמר דאין סוקלין ע"י ר"א אמר סוקלין, רב אמר אין סוקלין לאיסורא כימינה רחמנא לקטלא לא כימינה רחמנא, רב אבי אמר סוקלים לכלוי מילתא כימינה רחמנא לאב, וכ"כ למלקות פליגי דמלקות צמקוס מיחא עומדה. ותו דאיתא עוד שם ורב ססדא אמר אחד זכ ואחד זכ אין סוקלין ואזדא ר"ח לטעמיב דאר"ס צני זכ בן חשע שנים וי"א צתי זו צתי ג' שנים וי"א נאמן לקרבן אבל לא למכות ולא לעונשין, פירוש דכאב נאמן על צחו לומר שכיח צתי ג' שנים מכ"ה, שכרי נאמן לומר את צתי נתי לטיש וכיוני נשואין, ואין נשואין פחות מבת ג' שנים וי"א, ומכ"מ אי"ג למלקות וכן כה"ד צכא דכימינה רחמנא לאשכ לומר טמאכ אינו מהא דכתיב וספרה לכ, לרב אין לוקין ע"י ולרב אבי לוקין, וע"ש צסמוך. וכשחא שפיר קאמרי כרעצין ורעצ"א דעדיף כוחזקב גדכ צשכנותיב דלוקין ע"י אלמא דכעדים דמי דשוב אין לכסחפק על צירורי, משא"כ אמרה טמאה אינו דאין לוקין על פיה אלמא שאין הדבר צרור כ"כ. נחזור לענין דעל פי הדברים האלה עמדנו על הא שנסחפק שמואל ולא פשיט ליה מהא דאמרה אשת איש אינו וחזר באמרה פנויב אינו דמכני אמתלא, דהאם לא נאסרה אלא משום דשוויא אינפשא מהיכא דאיסורא, מה שאין כן ככא דכחורה באמינה ומשום הכי לא עביד עובדא צנפשיכ, וגם גדידן ראוי לכחמור, מיכוכ ע"פ דין נאמנה. וצכא פליגי כפוסקים דכרעצין וכרעצ"א סבירא לכו דמכל מקום ככוסזקה צשכנותיב שלוקין על ידו לא מכני אמתלא, ואולי

עיקר ספקו דשמואל לא כיב אלא אי כרב או כר"א, ורב פסק כטעמיב, אבל ככוחזקב לכ"ע אי"ג, וכטור לא ס"ל לחלק צדבר. וכ"ז באמרה טמאכ אינו אבל באמרה א"א אינו דאין לוקין עלכ לכ"ע פשיטא דמכני אמתלא, ואין צרכ מדת חסידות כג דל"ה דרטיבא רפשא ל"ה בדוכתיא. פ"י דשמואל לא כיב רגיל למינעי מרב וכמ"ש רש"י → צילכ ד' ט"ו דרב רבן של כל צני כגולכ כוי סוץ משמואל וכשהא דקאהי ליה אמר שמע מינכ דנלך לו למעשכ. ועיין סימן קע"א אות י' ציאור כמשל צס"ד. כד אמרי דרב כ"י, איכא דאמרי כ"י וא"ד כ"י. כ"כ גם צכח"י אבל כרעצ"ד צס"כ צכ"ג שער כפרישכ כעתיק כ"ז, ולא צניא לשון איכא דאמרי ואיכא דאמרי, ולפי דבריו כג"י שלפנינו טכ"ד כ"א, וז"ל ולא קיבלכ דכי כוי יתבא נכ מכודעא ליה צכסא דנרכתא דנדכ לא שתיא כסא דנרכתא וכיוני כ"ך. ואמר כל כמאמר סייס כרעצ"ד צכ"ל כדון כוא ליפנא דר"א ולא ידועין כיכא אשכחין ושמעין מינכ דנדכ אסורכ למשהי מכסא דגנרא, ולא ידענא מ"ט דהאם לאו מפתורא דגנרא כוית אכלא ולא צפניו כוית וכרי כלפת כמטכ שכוא ידבר כמציא לדי כרגל ואפ"כ שלא צפניו מוחר וז"ל דאם א תא לכא מילתא צככ"ג צלמוד כוא דאיתא דקא מייחד לכ ככא וקא משדר לכ ניכלכ כי כחם משום דקאי דעתיב פלכ, וככי חניא צמס' כלכ כמשגר כום של צרככ לאשכ שלא מדעת בעלכ מייב מפני שדעתו סומך עליכ ד"א מפני שולרו רצה עליו, ונדכ לצעלכ נמי לכא דמיא ומסהצר ל"ש כום של צרככ ול"ש כום אחר כיכא דמייחד לכ ומשדר נכלכ אסור דכא קא מעיוול דעתיב עלוי, וכאי דנקט כום ש"צ רצותא קאמרי, מיכוכ כיכא דקא שמו כולכו מכאי כסא ושתיא איכוי נמי צחרייכו לית לן צכ עכ"ל כרעצ"ד ז"ל. כדבר ילא מפיו רצונו כרעצ"ד ז"ל וקבעוכ לכלכ צטור וש"ע ס"י קל"ה ואין לזוז ממנו, אבל אי לדון יא לכשיב דדוקא כום של צרככ אסור דיש צכ סימן צרככ לכ וכדאי צצרכות ד' נ"א אי אין פרי צנוכ של אשכ מחצרך אלא מפרי צטנו של איש כ"י, כרי דשתיב כום צרככ מפלי לצניס ומשום הכי מכודעא ליה צכא דלא חז"י לכחצרך עתכ, אבל כום צעלמא שריא, ומכ"מ צטלי"ג דצרינו כגד דברי כרעצ"ד ז"ל. דדע דז"ל צכ"ג כ"י צרכות פ' שלשכ שאכלו, וכלכ צ"י יומי דכלולא ואחחא צצבעכ נקייס וציומא דמילכ כד מצרכין צרכת מילכ אף על גב דלא טביל לכו שרי למשהי כום של צרככ עכ"ל. מצואר דנדכ צעלמא אסורכ לשחות כום של צרככ, וכפשתן של לשון רצונו דנדכ לא שתיא כסא דנרכתא. מיכוכ כא איתא צירוי צרכות פרק צ' חני כלכ אסורכ לציתכ כל ז' ואסור לטול ממנה כום של צרככ [וצשס כגר"א כגיכו אסורכ ליטול ממנו כום של צרככ] דברי ר"א, מ"ט אי אפשר שלא ילא דם נדכ עם דם צחוליס, ואנן קיימא לן דלא כר"א דאפשר דם צחוליס צלא דם נדכ, אלא שטמאכ מצרבנן. מיכוכ שמענו מכורוי דלר"א אסור אפ"י צכלכ לטול ממנו כום ש"צ, וכ"כ לדידן צכלכ

ע"י כ"כ פ"י
צכ"כ נ"א

קפו העמק אחרי שאילתא צו שאלה

בכל שפרסם נדב ודאי אסורה ליעול ממנו כוס ש"צ. ויש לפשוט מזכ לפי דברי זכ"ג דנדב אסורה לשהות כוס של זכ"ג דכ"ג דכל שפרסם נדב אסורה לשהות כוס של זכ"ג ולא כחור זכ"ג זכ"ג כלל אלא כל שפרסם זכ"ג אסור לכל לרמות דדוקא לטול אסור אבל לשמות שרי משום דדמיא ליולדת זכוס של מילכ שטמא מן חתור ומכ"מ שריא לשמות, וכיונו משום שזכוס יש לה שייכות וכש"כ כוס של זכ"ג נשואין לכלל. ועדיין ל"ע מש"כ זכ"ג ואיתחא בשבע נקיים מאי נ"מ זכ"ג. ולכאורכ יש להכניא סמך מלאן למש"כ כרמ"א זכ"ג כמדרכי זכ"ג ל"ה ספיף י"ד, אבל כנר דמו כחמורניס ז"ל. וז"ל שכו נוכנות לטבול זין נדמס לליצונכ וכמ"כ כחוס' כתובות ד' ס"ח כ' זכ"מ. ולבסוף אמר ליה טבורה אנו. כ"ל וכ"ה זכ"מ. חמשה דמים כו. זכ"מ וזכ"מ כח"י מחיל כאן דרש חמש דמים כו' עד סוף, ואינו אלא רמז כנכוג זכ"ג כספר. (כה) ושלשה טהורים הירוק כו. אינו מדוקדק כל כמ"כ מראות טבורין, וכדאיתא זכ"ג כו, וזכ"ג ג' איכא פלוגתא וז"ל דכ"ג לרזינו דזולת הני ג' לא מיקרי דם כלל. וכ"כ מוכח ודאי מדאי' כחם דז"ש לית לכו דמ"ה דמ"ה, ולכאורכ ק' א"כ לטמאו כל מראש אודס, וע"י חוכ"י שם בדעקניא ש"י דרשי כחמישי נקרא אחרינא, אבל ז"ש דלית לכו כלל דמ"ה מדמטמאי אפי' מימי חלקן וזכ"ג ל"י, א"כ קשה לטמאו כל מראש אודס, אלא ל"ל דקיס לכו דלכד הני מראות לאו דם הוא כלל וכדברי רבינו.

ואי שתייא אתו לידי הרגל עבירה ולבסוף אמרה לרב טהורה אני אלא אחותך היא דאיכלעא לגבאי ואמינא אי שתייא ליה אנא היא אמרה לא קא עבדא לי יקרא אמרנא אשדרתיה לך דתשתייה אנת אמר ליה רב אף בזו אם נותנת אמתלא לדבריה נאמנת תנא מיניה ארבעין זימנין למימרא דקבלה ואפילו הכי שמואל לא עבד עובדיה בנפשיה וכן הילכתא. חמשה דמים טמאים באשה האדום והשחור וקרו' כרכום וכמימי אדמה וכמזג כה) ושלשה טהורים הירוק וכמימי בשר צלי וכמימי תלתן:

צו שאילתא דאסיר להון לדבית ישראל למינסב עריות דכתיבן באורייתא ושניות לעריות דאורייתא מנלן. אמר א) רב הונא דאמר קרא כי כל אשר יעשה מכל התועבות האל האל קשות מכלל דאיכא רכות ומאי נינהו שניות ומאי משמע דהאי אל לשון קשה הוא דכתי' ואת אילי הארץ לקח לימא פליגא אדר' לוי. דאמר ר' לוי קשה עונשן של מידות יותר משל עריות שזה נאמר בהן אל וזה נאמר בהן אלה אל קשה ואלה קשה מאל וגבי עריות נמי הא כתיב אלה ההוא למעוטי מידות מכרת אלא מאי חומרייהו הני איפשר בתשובה הני לא אפשר בתשובה ר' אושעיא אמר מהכא פרעהו אל תעבר בו שטה מעליו ועבור אמר רב אשי משל דר' אושעיא למה הדבר דומה לאדם שהוא משמר את הפרדס משמרו מבחוץ הכל משתמר משמרו מבפנים שלפניו משתמר מיכן ומיכן אינו משתמר והא דרב אשי בריתא היא התם שלפניו מיהת משתמר הכא אי לאו שניות קא פגע בעריות ואינו משתמר כלל רב יהודה אמר מהכא איזן וחוקר תיקן משלים הרבה מאי איזן אמר עולא ואיתימא ר' אלעזר בתחלה היתה תורה דומה לכפיפה שאין לה אזנים עד שבא שלמה ותיקן לה אזני רב כהנא אמר מהכא ושמרתם את משמרת עשו משמרת למשמרתי א"ל אב"י לרב יוסף אי הכי דאורייתא נינהו דאורייתא הם ופירשינהו רבנן אי הכי כל התורה כולה רבנן פירשהו אלא מדרבנן וקרא אסמכתא בעלמא. תנו רבנן מה הן שניות אם אמו ואם אביו ואשת אביו אביו ואשת אביו אמו ואשת אביו האב בןו וכלת בתו מותר אדם באשת חמיו ובאשת חורגו ואסור בבת חורגו וחורגו מותר באשתו ובבתו ואשת חורגו אומרת אני מותרת לך ובתי אסורה לך בת חורגו דאורייתא היא דכתיב את בת בנה בדין הוא דלא איבעי ליה למיתנא בת חורגו ואידי דקא בעי למיתנא סיפא אשת חורגו אומרת אני מותרת לך ובתי אסורה לך דאף על גב דבתה מדאורייתא אסירה בדידה לא גזרו רבנן משום הכי תנא רישא בת חורגו וליתני נמי אשת חמיו אומרת אני מותרת לך ובתי אסורה לך הא פסיקא ליה ב) והא לא פסיקא ליה זימנין דמתה אשתו ושריא ליה אפילו בתה. אמר רב ארבע נשים יש להן

ורזיב דרנא. אלא ל"ל רב כונא דקשיש לכולכו, והאי רב אושעיא לאו כיונו ר' אושעיא כגדול אלא רב אושעיא תלמודיכ דרבי יכודכ וקרי ליה ר' אושעיא זכ"ג כדאי ניטון דף כ"ה א' וזכתיי איתא רב אושעיא. איברא זכ"ג אינו מדוקדק כל דקדים זנוססת רבינו רב אושעיא לדרב יכודא שלא כמו זנוססת ואי כיונו ר"א רבא כו"א ליה לאקדומיכ גם לרב כונא. ב) וחא דא פסיקא ליה זימנין דמתה אשתו כו. פי' רבינו כוא וכן פרש"י וכו"ף. וז"ל יש להקשות נימא אס כלתו ואס אשת אביו ואס אשת אחי אביו זכ"ג אסור לך מכ"מ ואני מותרת לך אפי' מדרבנן כדאי' זכ"ג כי עריות מותר אדם זכ"ג אשת אחיו מאלו כו, וזכ"ג כלתו וזכ"ג אשת אביו וזכ"ג אשת אחי אביו כו. וז"ל דלא שייך כל לישנא אלא באשה חורגו זכ"ג אסור נראכ כנת כלתו, וא"כ היא נראית ככלתו ומכ"מ שריא, וכ"ג אשת חמיו זכ"ג אסור וכ"ג היא כנת חמותו וא"כ היא נראית כחמותו ושריא, אבל אס כלתו ואס אשת אביו מוכיח תיתי לאסור אמויוכן זכ"ג זנוססת. וזכ פשוט. ונראכ דלזכ כיונו חמו' זכ"ג אי הכי שכתבו מאס אס חמיו לא מלי למיפק דתימא ליה אנו

ראשון י
דס יט
יכמות כל לפיניו אס
זכ"ג חת
יכמות שס חמ"ד אס
שס כל חמ"ד כו"א כליז
פ"ט
הפסק

שער הפרישה

ציוני הלכה

ה"ה. אסור להסתכל בעקב אשתו. ט"ז ס"ג. אסור להסתכל במקום הטנופת. ל"ח ס"ד. ה"ו. נאמנות לומר. ס"ו קפ"ד. ט"ז. ס"ו קפ"ה ט"ז. ה"ו. ס"ו קפ"ה ט"ז.

מסורת הראב"ד

(ד) ע"י קעב

דהא דריש לקיש מלתא באפי נפשה היא, ולפרושי למילתא נמי אתא, ומילתא דרב יוסף לחוד ודריש לקיש לחוד, דהא דרב יוסף בעקבה ממש ובאשתו נדה כדאמרינן בהדיא, והא דריש לקיש אפילו באשתו שאינה נדה ומאי עקבה מקום הטנופת, ורב יוסף וריש לקיש לא פליגי בעיקרא דמלתא אלא בפרושא דברייתא, דמר מוקים לה בעקבה ממש כפשוטה ובאשתו נדה, ומר מוקים לה באשה סתם בין נדה בין שאינה נדה כפשוטה, ומאי עקבה מקום הטנופת. ואנן לית לן לאכרועי בהא מילתא דמעשה שמים הוא. מיהו מידי איסורא לא נפיק ונקטינן כתרומיייהו לחומרא דאסור להסתכל בעקב אשתו נדה. ומן העקב נלמוד לכל מקום המכוסה שבה שמא יבוא לידי הרגל. ואסור להסתכל בה במקום הטנופת אע"פ שאינה נדה. ועוד דאיכא למימר נמי דלא פליגי אלא מר מוקים לה הכי ומר מוקים לה הכי ותרומיייהו סבירא להו כהדרי. ועוד תניא (ס"ו) בעבור תהיה יראתו על פניכם לבלתי תחטאו, יראתו על פניכם זו בושה, לבלתי תחטאו מלמד שהבושה מביאה לידי יראת חטא, מכאן אמרו סימן יפה הוא לאדם שהוא ביישן, אחרים אומרים כל המתבייש לא במהרה הוא חוטא. ומיאה שמעינן דאסור להסתכל במקום הטנופת כלל, שכל המסתכל במקום הטנופת אין לו בושת פנים. ועוד דקא מגרה יצר הרע בנפשיה כמו שאנו עתידים לפרש בשער הקרושה בע"ה⁽¹⁾.

כתב רב אחא ז"ל (יוקרא שאלתא צ) ואשה שקבעה לה זמן לראייתה נאמנת לומר לא ראיתי, דאמר (כתובות צ) רב חיננא בר כהנא אמר שמואל מנין לנדה שסופרת לעצמה שנאמר וספרה לה לדעתה. מיהו היכא דהוחזקה נדה בשכנותיה כגון דלכשה מנא דהות לכשה בימי נדתה, ואמרה לבעלה טהורה אני, אינה נאמנת דאמר רב יהודה (ס"ו) הוחזקה נדה בשכנותיה לוקה עליה משום נדה, אלמא כודאי משוינן ליה. ותנן נמי בכתובות בפרק המדיר (ע"ב) ומשמשתו נדה. ואקשנן אי דידע ניפרוש, אי דלא ידע נסמוך עילוה, ואוקימנא כדרב יהודה דכי האי גוונא לא מיבעי ליה למסמך עילוה, אלמא לא מהימנא. (ע"כ השאלתא) **7** והיכא דאמרה טמאה אני וחזרה נאמרה טהורה אני, לא מהימנא דהא שויאת לנפשה חתיכה דאיסורא. אבל אם נתנה אמתלא לדבריה נאמנת (סוכות כ"ג), היכי דמי אמתלא, כי ההוא מעשה דשמואל דאמרה ליה טמאה אני והדר אמרה ליה טהורה אני, ואמר לה שמואל אתמול טמאה ועכשיו טהורה, אמרה ליה לא הות בחילי ההיא שעתא, ובעא מיניה שמואל מרב ואמר ליה נאמנת, והכי איתא בירושלמי (סוכות פ"ג ה"ט).

לנפש תדרשנו

- ב. בעקבה ממש. ע' ס"ד ט' (ס"ו) קצה ס"ק יד' רכ' דנעלמו מעיני הב"י והב"ח והפרישה דברי רבנו הכה ולכן תמהו על הרשב"א. ע"י"ש.
- ג. ונקטינן כתרומיייהו לחומרא. ע' ס"ד ט' (קצה ס"ק יא) שלומר מדברי רבנו הנ"ל קו בפסיקה כדנינים אלו דכל הני דפליגי רבנותא נכון להחמיר.
- ג. כודאי משוינן לה. ע' תוה"כ (ח) רמבאר יותר, וגם מרייק הרשב"א מהסוגיא שם הא דלא נאמנת באמתלא.

ח ציוני הלכה

ה"ח.סי' קל"ב סעי' ג.
ה"ע.סי' קל"ב סעי' ב.

מסורת הראב"ד

(ס) ע"ע שער הספירה והבדיקה
סי' נה"ל יד.
(1) ה"ל כב.

ורב אחא כתב בשאלתות (סוף שאלתא צ) הכי. אית דאמרי שדר לה שמואל כסא דברכתא ולא קבילת, וכי הות יתבא גדה הות מודעא ליה בכסא דברכתא דלא שתיא כסא דברכתא, דאמר מר (סוכת נא) ומשגרו לאנשי ביתו במתנה כי היכי דניהוי להו שלמא, וכי שתיא אתי לידי הרגל עבירה. והדר אמרה ליה טהורה אני, אחתך היא דאיכלעא לגבאי. אמרה אי שתינא קמה אמרה לא קא עברא לי יקרא, אמינא אשדריה ניהלך דתשתייה את. הדין הוא לישנא דרב אחא. ולא ידענא היכא אשכחיה. ושמעין מינה דנדה אסורה למשתי מכסא דגברא. ולא ידענא מאי טעמא, דהא התם לאו על פתורא דידיה הות אכלה ושלא בפניו הוה, והלא הצעת המטה שהוא דבר המביא לידי הרגל עבירה ואפ"ה שלא בפניו מותר. ונ"ל דאי איתא להא מילתא בכי האי גוונא בלחוד הוא דאיתא, דקא מייחד לה' כסא למשתי וקא משדר ליה ניהלה כי התם, משום דקא יהיב דעתיה עילוה. והכין תניא במסכת כלה (ס"א) המשגר כוס של ברכה לאשה שלא מדעת בעלה חייב מיתה מפני שדעתו רבה עליה, ד"א מפני שיצרו רבה עליו. ונדה לבעלה נמי להא דמיא⁽⁹⁾. ומסתברא דלא שנא כוס של ברכה ולא שנא כוס אחר, היכא דמייחד לה ומשדר ניהלה אסור דהא קא מעייל דעתיה עילוה. והאי דנקוט כוס של ברכה, רבותא קאמר. מיהו היכא דקא שתו כולהו מהווא כסא ושתיא איהי נמי בתרייהו לית לן בה. |
הנה כתבנו פרישות הנדה בכל ימות השנה. אבל יש פרישה אחרת שהיא למעלה מזו שאנו עתידים לפרש⁽¹⁰⁾.

ט אך ראיתי להקדים עניני היולדת שהם שווים לפרישת הנדה שכתבנו. ואומר, כי היולדת אסורה לבעלה כנדה דכתיב כימי נדת דותה תטמא. ואע"פ שאינה רואה דם טמאה שבעה לזכר וארבעה עשר לנקבה. וכן היא טמאה לעולם עד שתטבול.

לנפש תדרשנו

אחרים אחריה, שהרי כשאינה בפניו אין אסור משום שיוירי כוס אלא משום כוס המיוחד לה. (מיהו הב"י (עו) סוף ר"ה ומ"ש ומותרים) כתב להפך, שנראה מדברי רבנו הכהן שמוחר שהיא תשתה אחריו, וכרעת ההג"מ (שם). וכן משמע במאירי (על דף סד. ר"ה כבד, עמ' 278) שלמד כן ברעת רבנו. (צ"ע. ע"ע בשער הספירה והבדיקה סי' ג הל' יד וכהע' כא שם.

1. היכא דמייחד לה. ע' פרישה (קצה ס"ק יא) שמרייק בדברי הרשב"א (שהם לקוחים מדברי רבנו הכהן) שה"ה דמותר אם מותר לעצמו ולאשתו "זאפ" אין לו בני בית שישתו ג"כ מאותו כוס. ולא אסור אא"כ מיוחד לה הכוס דאו נותן דעתו עליה. וצ"ע איך דקדק, כן, ויותר צ"ע מדברי רבנו המפורשים בסוף שער הספירה ובדיקה. עיי"ש הערה כא.

ד. כי היכי דנהוי להו שלמא. ובנוסחת ספרים שלנו איתא כי היכי דתתברך דביתהו.

ה. ושלא בפניו הוה. משמע קצת ראם היתה בפניו, אסורה לשנות משיוירי כוס שלו (מיהו יש מקום לרחות שזה דוקא אם שניהם על יד שלחו אחר). וכ"כ הארחות חיים (סוף הל' נדה) "ולשתות שניהם בכוס אחד כתב הר"י ז"ל (סמ"ק רצג) דאין קפידא אחר שהם שותים זה אחר זה. והר"פ ז"ל כתב ונהגו העולם להפסיק באדם אחר. וכן נראה דעת הראב"ד ז"ל ודעת הרשב"א ז"ל. (כתוה"ב העתיק את דברי רבנו הכהן). וכן משמע מדברי רבנו בסוף הלכה זו, דדוקא מתיר אם "שתיא איהי נמי בתרייהו" ולא כתב להתיר גם אם ישנו אחרים מהכוס אחריה שבוה לא יהא מיוחד לאשתו. (מיהו אם אין אשתו בפניו ומשגר לה הכוס, כמו שהיא עובדא רהשאלתאות. נראה שאין צורך להפסיק בשתיית אדם אחר כינתיים וסגי שישתו

רמז **שאלות ותשובות** יו"ד סימן סב סג סד **דברי יואל**

הדילוג והלא איבעיא הוא בצנח קמא (דף ל"ז ע"ב) אם נגח שנה שנה ושנת אי' בשנת ובי' בשנת ואמאי לא חלה אותו בפלוגתא דהכא דלרז לא מלערף וכו', והי' דלא דמי כלל דשאני הכא דבווסת הדילוג רזין לעקור ווסת הסדור משא"כ בנגיחות דמחמת הלירוף דשנת לאי' בשנת אין רזוננו לעקור ממועד לשנתות רק אדרבה מחמת הלירוף אנו רזין להחזיק מועד לכל ימי השנת עיי"ש. והוא תמוה לפע"ד דהלא בגמרא האיבעיא שם גם להיפך הי' בשנת וע"ש שנת שנת ושנת מהו מי אמרינן דבחר קמא שדין ואיעד לכולהו יומא או בחר בחר שדין ולשנתות הוא דאיעד לא לכולהו יומי עיי"ש, ובזה לא שייך תירוץ החו"ד דגם כאן אנו רזין לקלקל הווסת קמא ולא חילקו כלל בגמרא בין אם אנו רזין להוסיף אקמא או לעקרו.

אמנם לפע"ד מעיקרא לא קשיא מידי, דשם בנגיחות לא נעשה השור מועד לעולם רק בגי' נגיחות הללו ואם נימא דנגיחה גי' בחר בחר שדין לא נעשה מועד בקמא כלל רק בחרת וא"כ מאי חזית דנשדי בחר קמאי נשדי בחר בחרתי דאין שום הכרע, משא"כ כאן דמיירי בלמודה לראות וכבר נקבע לה ווסת אף בלא ראייה זו בודאי דאחר הקביעות תולין בראייה ואורח בזמנו בא עד שלא נדע בצירור שנעקר ווסת הראשון ונקבע ווסת אחר מחדש וא"ש ונכון לפע"ד.

עוד יש לתרץ לפי מ"ש החו"ד בס"ק די' דהיכא דנקבע ווסת הפלגה עם ווסת השבוע או עם ווסת הדילוג חיישינן רק להפלגה ולא לווסת אחר דלהרמזין בחידושו (דף ל"ט ע"ב) לא חיישינן רק לווסת הפלגה והכי דאין קו"ל דחיישינן גם לווסת השבוע היינו היכא דליכא למיתלי בהפלגה אבל היכא דאפשר למיתלי בהפלגה אינה חולה רק בהפלגה יעיי"ש שמצינו ראי' לדבריו, גם הכו"פ בחפ"י (שם ס"ק ח') נסתפק בזה, והכו"פ ס"ק די' מצינו שכן מבואר בהרשב"א ז"ל דכיון דרוב נשים דרכן לראות בווסת הסדור כל כמה דמני לחלות דקבעה כרוב נשים לא חלינן בדילוג דלא שכיח יעיי"ש. ומעתה מיושב היטב קשיא ה"ל, דבווסתות שפיר קאמר הש"ס דחלינן יותר בחר ווסת הסדור מלמיתלי בדילוג דלא שכיח, משא"כ בנגיחות דאין שום הכרע למיתלי בחד יותר מבחברי' דשייכה שוין והכין.

סימן סג

ב"ב

עוד שם בחו"ד (הליון בס"י הקודם) ראה להוכיח דשיעת החוס' דאף בווסת הפלגה סגי בגי' ראיות.

ותמכני הלא בחוס' צנח קמא דף ל"ז ע"ב ד"ה יוס ע"י כתבו צהדיא וז"ל: והיכא דאין שם היום גורם ולא שם מנין החודש כגון אם ראתה היום ולסוף עשרים לראייתה ראתה וחזרה וראתה לסוף עשרים לכ"ע אין הראשונות מן המנין דהא סוף עשרים גורם יעיי"ש שהאריכו, והכי צהדיא דאף בווסת השנה למנין עשרים צ"כ"פ דהפלגה גורם אין הראשונה מן המנין כדעת רוב הפוסקים.

ומה שצנח החו"ד עיקר יסודו אדברי החוס' נזכר דף ע"י ע"ב ד"ה פיהחה שהקשו דהא לרז קבעה ווסת לדילוג ותירלו דבהפלגה כ"ע מודו, ומזה הוכיח החו"ד דהא צשכיוונה איתא שם צ"ס צהדיא דקבעה לה ווסת וקשה ממ"כ אי חשבינן ראייה הראשונה שלפני (ה"ל) [ה"ל] יוס א"כ צהפלגה לדילוג ג"כ קבעה ווסת לרז ואי לא חשבינן ראייה הראשונה אף בהפלגות שוות לא קבעה ווסת דהא צעינן די' ראיות אי' דהחוס' ס"ל דבהפלגות שוות סגי בגי' ראיות יעיי"ש. ואני תמה על ראייתו דהא זה הוא גם לדין דצכיוונה קבעה לה ווסת דמלרפינן ראייה הראשונה כמבואר צטור וצש"ע סעיף כ"ז ובפיהחה והחזירה לא מלרפינן ראייה הראשונה שלפני ה"ל (והטעם ביאר צש"ך ס"ק ס"ח כיון דראייה הראשונה לא הייך שוב לדילוגה לכן אי"א לנרפה כ"א בווסת שוב, ועיין צש"ך ס"ק י"ח מה שרמז ג"כ לדברי החוס' האלו להוכיח מדבריהם דבווסת שאינה שוב לדילוג לא מלרפינן הראייה הראשונה, והמה ה"ל פסוקה צש"ע סימן ה"ל), אשר לפי"ז אין שום מקום להוכחת החו"ד ולי"ע ודו"ק היעב.

סימן סד

ב"ב

בחתנא דדויר צי תמיב ואוכל על שלחן חותנו, אם מותר להושיע כוס של קידוש לאשתו גדה, כי לפי משמעות השו"ע סימן קל"ב סעיף י"ג שכתב: כשם שהיא אסורה למזוג לו כך הוא אסור למזוג לה, ולא עוד אלא אפילו לשלוח לה כוס של יין אסור לא שנת כוס של צרכה לא שנת כוס אחר אם הוא מיוחד לה, אבל אם שוחים הם ושחית איבי אצתרייהו לית לן בה, עכ"ל,

דמשמע מסוף דבריו דלא הוה רק כששוחים אחרים מקודם.

א

ונלפע"ד צ"ד דיש בענין זה שני ענינים, א) איסור דמזיגה בכוס, ודין זה לא נמלא בש"ס ולא בשאר פוסקים ראשונים שהצטל אסור למוזג כוס לאשתו נדה, רק הרשב"א כתב דמסתברא לאסור כמו שהיה אסורה למוזג לו כך הוא אסור למוזג לה דגם צד שייך הרגל דבר, כמ"ש הב"י סימן הני"ל. והנה הש"ך סימן הני"ל ס"ק י"ג הביא בשם הגמ"י (ה"ל איסור פ"א אות י') דהא דאסורה למוזג לו הוא רק מזיגה והושעה אבל מזיגה בלא הושעה או הושעה בלא מזיגה מותר, ובשם הרשב"א כתב דאין אסור אלא מזיגה צמים אבל שפיכה מקוקן לכוס מותר ודוקא יין אסור אבל שאר משקין מותר, והש"ך מסיק שם לאסור להושיע קטרה המיוחדת לצעלה, ובס"ק י"ד משמע מדבריו דאין אסור אלא מזיגה לפניו וגם הושעה לפניו, והקשה המח"ש דדברי הש"ך סותרין זה את זה, וכתב דמה שכתב הש"ך להחמיר בס"ק י"ג הוא רק חומרא בעלמא אבל מדינה לא אסור אלא מזיגה והושעה לפניו דוקא.

דמס' בלב, ומסיק הרשב"א אבל הוכח דשמו אינו ושהיה אינו אצטרייכו לית לן צב, וכוונתו צב לשלול דעת השאלות הני"ל, וזה גם כן כונת המחבר בסוף סעיף י"ג, וראה לזה דהפ"ח זיין על זה דשאלות יעז"ץ (ח"א סימן קצ"ו) כתב שנוהג להחמיר כדעת השאלות. ויש לדקדק אמאי נקיט במסכת בלב המשגר כוס יין ולמה לא נקיט המושיע, וגם בשו"ע סימן קצ"ב סעיף י"ג כתב ח"ל ואפילו לשלוח לה כוס של יין, ולמה לא נקיט בלשון הושעה, ואם רצו לאסור אפילו על ידי שליח הו"ל עכ"פ לנקוט תרומתו שלא להושיע ולשלוח, דגם שאין זה קושיא כל כך. עוד יש לדקדק, שכאן כתבו העטם שדעתו רצה עליה או ילרו רצה עליו, ובמזיגה כוס איחא דאסור משום חיבה ואסור משום הרגל דבר. עוד קשה למה לא כתבו דין זה דגם אשה לאיש אסור לשלוח, ובפרט להרשב"א קשה דאיכו גופיה לא אסור בנדה לצעלה אלא מזיגה מים זיין ולמה לא אסור כוס יין לאחד כמו שהצטל לאשה אסור.

ע"כ כן נלפע"ד עפ"י מה דאיחא בחצוצה זיין זיין סימן מ"ד שנסתפק לענין משלוח מנות אם יולא כשנותן המשלוח מנות בעלמו כי אפשר אינו יולא אלא על ידי שליח כדמשמע לישנא דמשלוח מנות, ולא ראיתי בפנינו צ"ח הני"ל כי אין הספר לפני רק בארחת חיים (סימן תרל"ב ס"ק י"א) מביאו בקיבור. וי"ל דכן הוא גם מסברא דכשאינו לפניו ושלח על ידי שליח זה הוא אות זכרון שדעתו עליו שמתוך כך זכריכו, אבל אם הוא לפניו ונותן לו אין ניכר אצטרו כי לא זכרו רק כשחאבו. ואולי כתב שם כן בספר הני"ל. לפי"ז יש לומר דמשו"ה נקיט צמס' בלב המשגר כוס של ברכה, דאין איסור אלא לשגר דזה הוא אות שדעתו עליה שעלה זכרונה עליו על כן אסור, אבל כשהיא שומדת לפניו יש לומר דמותר ליתן לפניו על השלחן כוס של ברכה דלא שייך עממא שדעתו רצה עליה. על כן נקיט גם בשו"ע רק לשלוח אסור. ולפי"ז צ"ד יש להחיר, דמטעם איסור מזיגה יש לומר אין איסור כמו שכתבתי דצטל לאשתו אינו אסור אלא להרשב"א ואין להחמיר יותר ממנו ואין אסור אלא מזיגה יין צמים. ונמדד איסור לשלוח גם כן אין איסור, דאינו אסור אלא כשאינה לפניו אבל כשהיא לפניו ליכא איסור כמו שכתבתי.

ו"א נעלם ממני כי צאשל אצרכס להגה"ק מצוטעשטש צסימן תרל"ב כתב דיכול ליתן המשלוח מנות בעלמו דאל"כ כל מידי דאיכו לא מצי עביד לא משוי שליח, והא דכתוב ומשלוח מנות להקל עליו דאין לריך בעלמו ויכול לעשות על ידי שליח עיי"ש. אמנם דבריו צריכים

לפי זה יש לומר לענין הצעל, דהא דאסור למוזג לה דהוא רק מדברי הרשב"א כמ"ש לעיל, והרשב"א לא אסר אפילו באשה שמוזגת לצעלה אלא מזיגה צמים כמ"ש לעיל בשם הש"ך, א"כ לא מסתבר לאסור יותר ממנו, א"כ אע"ג שהש"ך החמיר בס"ק י"ג בנדה לצעלה אפילו שאר משקין ואוכלים וקטרה, אבל צצטל לאשתו לא אסור אלא מזיגה צמים זיין אבל בשפיכה מהקוקן לכוס ולהושיע ליכא איסור כלל, דשאר פוסקים לא נמלא איסור לצעל רק הרשב"א ואיכו לא אסר אלא מזיגה ממש.

ב

ב) איסור לשלוח לה כוס יין, ודין זה גם כן אין לו זכר צש"ס לענין נדה, רק הב"י הביא מקורו מדאיחא במסכת בלב המשגר כוס של ברכה לאשה שלא מדעת צעלה חייב מיתה שדעתו רצה עליה א"ד מפני שילרו רצה עליו, ויליף הרשב"א (תה"א בית שביעי שער שני) מזה לאסור גם בנדה, ומתחלה הביא דברי השאלות (פרשת אחרי שאלות ל"ץ) שגדה לא חשבה מכוס ששה גברא, על זה כתב הרשב"א שלא ידע מאי עממא, וכתב דאין לאסור אלא כמ"ג לשלוח לה ציחוד כוס יין כהא

ר"ח שאלות ותשובות יו"ד סימן סד דברי יואל

עיון, והא בקידושין דף כ"ג איחא דאט"ג דכל מידי דאיכו לא מני עבד לא משוי שליח אפילו הכי יכולין לקבל גט שחרור לעבד משום דעבד יכול להיות שליח לקבל שחרור של עבד אחר, אם כן גם כן צ"ל יכול להיות שליח להולכת מנות של אחרים ולא שייך בזה סברה הג"ל.

אחד מותר. ולשיטתו בשלחן קטן לא מהני היכר, והא האיסור הוא משום דכוי דבר של חיבה ומה איכפת לן בהיכר שעושין ולא יאכלו זה מזה, הא זה גופא דרך חיבה הוא, והא דמותר הושתת כוס בשמאל הוא משום דכ"ג לאו דרך חיבה הוא, משא"כ כאן. כל זה מבואר בסדרי עברה סימן קל"ח ס"ק ר' ד"ה ואך בעיקר הדיון סוף הס"ק ע"י"ש. לפי זה להרא"ש בשאחרים אוכלים על השלחן אין צריך שום היכר.

וע"ז דבר שאלה הב', כדח מה לעשות באוכל על שלחן חמיו איך יתנהג בימי גדלה, כי מבואר בשו"ע סימן קל"ח סעיף ג' שצריך לעשות איזה שינוי ולא ידע כמה יטוב את דרכו לשמור ולעשות כדח של תורה.

אמנם הרשב"א ושאר פוסקים סבירא לכו דאפילו כשאחרים אוכלים על השלחן גם כן צריך היכר, וכן פסק בשו"ע. אמנם בספר צרכי יוסף (שם דין י"א) הביא בשם ריק"ש, דכשהאיש והאשה נהגים בימי עברה לאכול כל אחד בקערה בפני עצמה שדרכם לנהוג סלסול בעצמם שאין שום אחד פושט ידו לקערה שאינה שלו כלל כמו בימי פרישות כן נהגים בימי עברה, אז יש להחזיר בשופי כשאחרים אוכלין על השלחן. ולכאורה דברי הריק"ש הם נגד דברי הרמ"א דמשמע דאם בימי עברה אוכלים בקערה אחת ועשה אוכלין בקערה בפני עצמה שפיר דמי דהשיב היכר, ואם בכל פעם אוכלין בקערה בפני עצמה אסור. אמנם דבריו מבוארים, דהרמ"א חייש דאט"ג דאוכלין בכל פעם כל אחד בקערה שלו מ"מ יש לחוש שמא יפשעו וידיחם לקערה של חבירו, אבל הריק"ש דמייירי שהחמירו על עצמם אז בימי עברה שלא ליגע במה שמוכן לחבירו, אי"כ ליכא חששא כלל.

הנה דין זה הוא ממשנה דמוסכת שבת דף י"א לא יאכל הזב עם הזבה משום הרגל עבירה, ובדף י"ג ע"א קמבעיא ליה מזה מהו שחישן עם בעלה הוא בצגדו וז"ל בצגדה, ומדמי ליה הש"ס לשני בני אדם שאוכלין על שלחן אחד זה צפר זה גבינה, ודעת הרמב"ם פ"א מהלכות איסורי ביאה (הלכה י"ח) דאין איסור אלא בקערה אחת, והראב"ד והרמב"ן והרשב"א והרא"ש והעור סבירא לכו דאפילו כל אחד אוכל בקערה בפני עצמו אסור, ומדמני הש"ס לשני בני אדם שאוכלין על שלחן אחד זה צפר זה גבינה משמע דאפילו כה"ג אסור דומיא דצפר וגבינה. והראב"ד בספר בעה"ג, מוצא בסדרי עברה ס"ק ה', בקשה הא הש"ס אינו מדמי לצפר וגבינה אלא לישון הוא בצגדו והוא בצגדה, דכמו שהשלחן הוא הכנה לאכילה כן המטה היא הכנה לתשמיש, וכמו שאסור לאכול זה צפר זה גבינה על שלחן אחד משום שמא יאכל זה מזה כמו כן כאן יש לגזור שיבואו להרגל דבר, אבל לענין אכילה על שלחן אחד דאפילו יבואו לאכול בקערה אחת אין איסור אלא משום הרגל דבר ומני"ל לגזור העלאת אטו אכילה. ותיירן דמדאיחא צברייתא דף י"ג אחר האי דלא יאכל הזב עם הזבה, לא יאכל זב פרוש עם זב ע"ה שמא יאכילו דברים שאינם מחוקקים, ושם אסור על שלחן אחד אפילו בקערות מחולקות, כמו כן לא יאכל הזב עם הזבה מייירי כה"ג מדאמר לישנא דכיוצא בו. אמנם הרא"ש סבירא ליה דבאמת כאן לא הוי האיסור משום שמא יאכלו יחד דזה הוי גזירה לגזירה, אלא דהאיסור הוא דאכילה על שלחן אחד הוי דבר של חיבה ואסור כמו מציגת הכוס ורחיצת פניו ודיו ורגליו, על כן כתב דאין אסור אלא צימיהם שכל אחד היה אוכל על שלחן קטן בפני עצמו, אם כן כשהאיש והאשה אוכלין על שלחן אחד קטן הוי דבר של חיבה, משא"כ צמניו שכל הבי"צ אוכלין על שלחן

אמנם עדיין יש להקשות על דברי הריק"ש דהא צומנין פ"ח לענין צפר וגבינה אסרו אפילו צ"י אחים המקפידים זה על זה משום שיאמרו כל הסריקין אסורין וסריקין בייחוס מותרים, ואם כן גם כאן דשאר כל אדם אסור לאכול על שלחן אחד אפילו בקערה בפני עצמה וזה מותר ויאמרו כל הסריקין וכו'. אמנם נראה דאחי שפיר, דהא כתב הרמ"א דאם נהגים לאכול בקערה אחת בימי עברה אז מותר לאכול בימי עומאה על שלחן אחד בקערה בפני עצמה, אם כן מצינו לפעמים היתר על שלחן אחד בקערה בפני עצמה והרואה יאמר דבשעת עברה אוכלין ביחד ולא שייך סברה דכל הסריקין. על כן נראה דכ"ג שפיר דמי להקל להלכה למעשה, רק שלא יבאו זה אלל זה אלא בהפסק אדם אחר, כמו שכתב הרא"ה מוצא בסדרי עברה שם. ויותר נראה דבאוכל עם אחרים על השלחן איסורא גמי איכא לפשע ידו לקערה שלה, דהרמ"א כתב באה"ע סימן כ"א סעיף ה' דאסור לנהוג דברי חיבה לפני אחרים, וממילא יודעים כו"ע שאין אוכלים זה מזה וליכא חשש שיאכלו

יד כל אלו ההרחקות צריך להרחיק בין בימי נדותה (א) בין בימי ליבונה שהם כל ימי ספירתה (ב) ואין חלוק בכל אלו בין רואה ממש למוצאת בתם: הגה ו"א דאין להחמיר בימי ליבונה בענין איסור אכילה עמה בקפירה (הגה נמרדכי בשם ראב"ה) וכן נוהגין להקל בזה ויש להחמיר:

שבט הלוי

(ב) כוס של ברכה: דיש בזה יותר הנאה של חיבה.
(ג) כוס אחר: ד"א דוקא כוס של ברכה אסרו כמשאחז"ל בצרכות (נא): אין פרי בטנה של אשה מתנדק אלא מפרי בטנו של איש, דכוס של ברכה מסוגל לעניני אישות, אך פשטות הראשונים דלא שגא.
(ד) מיוחד לה: פי' בפרישה בשם הרשב"א לאפוקי היכא דקא שמה איהו הווא כקא ושתיא איהי צתריה לית לן בזה, עכ"ל, והיינו דכל האיסור כשמייחד לה כוס שלם דאז נותן דעמו עלי, אבל אם הוא שותה מהכוס ואח"כ נותן לה שרי אפילו אם לא שמה אחר צנתיים, אמוס לשון המחבר משמע דבעינן שאחריים שותים צנתיים מדכתב ושתיא איהי אצתריהו, דמשמע שהי' עוד אחר ששתה צנתיים, ולדברי הפרישה עדיף להניח כוס קדוש ששתה מאשר שימוג לכוס אחר, ועיין נוקד חיים (סקנ"ג).
ובמקו"ח (סקנ"ד) פי' במחבר דהא דמותר כשאחריים שותים, הוא אפילו אם לא הפסיקו צנתי' בין הבעל לאשתו, אלא ששתה האחר תחילה ואח"כ הבעל נמי מותר לשלוח לה הכוס, ע"כ, אמנם אין זה נראה מפשטות לשון המחבר, אלא דבעינן שיטתו האחרים ציניהם.
(ה) אבל אם שותים הם מאותו הכוס ושתיית איהו אצתרייהו: צנתי' (סקנ"ד)
כתב בשם שאלה יעצ"ן (ח"א סקנ"ו) דאמוס עיקר ההלכה כהשו"ע דשרי, אך המחמיר שפיר עבד, וכן ראוי להחמיר כדעת השאלות דאפילו שמו אחריים ציניהם לא תשתה, [דהיעצ"ן הוכיח מצ"מ (פו.) דהמלאכים שאלו אי' שרה אשתך כדי לשגר לה כוס של ברכה, אע"פ שאמרו שם שפירסה נדה ואסור לשגר לה כוס של ברכה, וע"כ דכשתמו ציניהם שרי, וצטאילמות אסרו גם צכה"ג].

סעיף יד
(א) בין בימי ליבונה: כיון שלא טבלה, דהו"א דנימים האחרונים שעומדת לטבול א"ס להרחיק דהוי כפת בטלו דעד שתאכלנו באיסור תאכלנו בהיתר, קמ"ל דחייבים להרחיק.

(ב) ואין חילוק בכל אלו בין רואה ממש למוצאת בתם: כתב בסד"ט (סקנ"ב) דמשמע דקאי על כל ההלכות צנימן זה, ואף סעיף ח' שראוי שחייב צנתיים לימי נדותה, והקשה דנכתובות (עג.) אימא דאם הוחזקה נדה בשכנותי' בעלה לוקה עלי' משום נדה ומפרישין שראו שלבשה צנתיים המיוחדים לימי נדותה, ודלמא לבשה משום כהם וליכא מלקות דאורייתא, ו"א דצאמת הכוונה דלוקה מכת מרדות דרבנן וכדאמרינן נכמה דוכתי מאי מלקות מכת מרדות, ולרמב"ם (פי"ח מה"ל סנהדרין ה"ה) יש מכת מרדות בכל איסורי דרבנן, וצלחט ושמלה (סקנ"א) תי' עפמ"כ בשו"ע (סי' קפ"ה) דבהחזקה נדה לא מהני אמתלא, א"כ י"ל דמייירי שאמרה עמאה איני משום נדה גמורה, אלא דאכתי אין מלקות שמה חסן אמתלא, וכשלבשה צנתיים נדותה חו לא מהני לה אמתלא ולוקה. ועוד נראה לפרש עפמ"כ המאירי בכתובות שם דהא

מן אה הוא (א) חולה ואין לו מי שישימשנו וזולתה (ב) מותרת לשמשו רק שתזהר ביותר שתוכל להזהר (ג) מותרת פניו ידיו ורגליו והצעת המטה בפניו:

שבט הלוי

דנגדים הוי צירור לענין שלוקה מיירי ביש לה וסת קבוע דצדק כלל רואה ביום וסתה, ואנו אין יודעים אם ראחה, וכשהגיע שעת וסתה ולבשה צנתיים נדותה לוקין מדאורייתא, דחוקה צנתיים היא כיון דרגילה לראות בשעת וסתה בהרגשה, וצנתיים צנתיים הנגדים הוי סימן שראחה, וא"כ כל זה צנתיים ולא נכתב, רק דלהלכה לא נפקא כמאירי וכל שלבשה צנתיים נדותה לוקין עלי' משום נדה. (שצט הלוי ח"ד סק"ו).

ש"ך סקנ"ז. אחר ימי ליבון וכו': פי' דה"א דבינו דמש"כ אחר ימי ליבון כוונתו אחר שהגיעו ימי הליבון ולא אחר שכבר נגמרו, וע"ז כתב הב"ח דאחר שנגמרו היינו צנתיים שביעי של ליבון, [כשאנינו מותרות לטבול משום איזה קושי וכדל], והחירו לאלל עמה כדי שתתרחק לטבול, וגדול אחד רצה לפרש ברמ"א הכי, "וכן נוהגין להקל ביום ז', ויש להחמיר כל ו' הימים", אבל פירוש זה דחוק, דברמ"א מפורש שצאותו הדבר יש מקילים ויש מחמירים, ומש"כ ויש להחמיר היינו אפילו ביום ז', ואפשר דמשמע אפילו לאחר ז' עד שמתבול, ורק שבש"ך משמע דאחרי יום שביעי מותר אפילו עדיין לא טבלה. ובכוונת הש"ך אפשר לפרש או דאחר ימי ליבון שרי קודם טבילה, או דיום ז' ג"כ שרי, וצנתיים שהביא דכתב עד כלות ז"ג, משמע אחר ז"ג לגמרי, וצנתיים מחמיר לגמרי צנתיים ליבון, ויש אחרונים שהעתיקו להלכה כש"ך להקל עכ"פ ביום שביעי, ויש שאסרו, וכן ההלכה דאסור, ומתקיים נראה שאסור להחמיר אפילו משהו ולא לפתוח שום פתח לינה"ר ויש לחוש לתקלה, ואפילו אחר ז"ג אם אינה חוששת לטבול אין סביר להקל בהרחקות, ואדרבה ריבוי הומון גורם יותר חשש תקלה, וכמו בממתינות הודש או יותר מסיבות של צריאות הגוף, דאין מסתבר להחמיר הרחקות ויש יותר חשש מכשול, וכל הנידון כאן שייך רק בצנתיים ויש שביעי או אחריו כשחוששת לטבול והוי ממש כפת בטלו, אלא דלהלכה למעשה אין שום היתר הרחקה

ובוקן חולה ואשתו נדה, ואין מי שישימשנו וצריך גם הרחצת פניו ידיו ורגליו ולהקימו ולהשיבו, כתבו האחרונים דאם הוא חולה שיש בו סכנה ודאי מותר, וצנתיים הרדב"ז (ח"ד ס"ב) מבואר דאפילו אין בו סכנה אך אין מי שישימשנו ואינו יכול לזוז ואם יניחיהו יגיע לדי מחלות חמורות יותר הוי כחולה שיש בו סכנה ומותר, אבל לכתחילה תעשה ע"י דבר המפסיק כגון כפפות כדי שלא תגע בו צנתיים וכמשי"ת, אמנם יש להשתדל ככל האפשר לשמש ע"י אחר, וכן שכיח צנתיים שמשותק ר"ל דצנתיים חולים אפשר ע"י אחר, אבל צנתיים שאין עליהם גם הרחצה אבל רצוי ע"י כפפות.

וע"י אחרים צנתיים, ע"פ המבואר באחרונים צנתיים (סקנ"א ס"ה) דכל שהוא דרך שירות אינו בכלל משתמש באשה, לכן עדיף ע"י אחר ואסור ע"י אשתו נדה, שבה אסרו גם מה שאינו קירבה, אך מה שהוא דרך חיבה והתקרבות יתירה כרחיצת פניו ידיו ורגליו דהוא צנתיים שימוש באשה, ל"ע.

(ב) מותרת לשמשו: פי' כל הדברים שאסורים צנתיים נדה ואפילו צנתיים, דמשמע צנתיים דכשהיא חולה כתב דאסור ליגע, הרי דצנתיים חולה שרי, (חוץ מדברים שהם דרך

ה' הוצעת הנשאת... פסקת רב ראשון... כתובות

ה' הוצעת הנשאת... פסקת רב ראשון... כתובות

הוצעת הנשאת... פסקת רב ראשון... כתובות... ה' הוצעת הנשאת... פסקת רב ראשון... כתובות

מסכת הש"ס... פסקת רב ראשון... כתובות

מסכת הש"ס... פסקת רב ראשון... כתובות

בתולה נשאת... פרק ראשון... כתובות

בתולה נשאת... פרק ראשון... כתובות... ה' הוצעת הנשאת... פסקת רב ראשון... כתובות

29

ה' הוצעת הנשאת... פסקת רב ראשון... כתובות

ה' הוצעת הנשאת... פסקת רב ראשון... כתובות... ה' הוצעת הנשאת... פסקת רב ראשון... כתובות

פוסקת...

פוסקת... ה' הוצעת הנשאת... פסקת רב ראשון... כתובות... ה' הוצעת הנשאת... פסקת רב ראשון... כתובות

תוספת ר"ד

תוספת ר"ד... ה' הוצעת הנשאת... פסקת רב ראשון... כתובות... ה' הוצעת הנשאת... פסקת רב ראשון... כתובות

מסכת הש"ס... פסקת רב ראשון... כתובות

מסכת הש"ס... פסקת רב ראשון... כתובות

ה' הוצעת הנשאת... פסקת רב ראשון... כתובות

ה' הוצעת הנשאת... פסקת רב ראשון... כתובות

